



Rzeczpospolita Polska

Urząd Komunikacji Elektronicznej

***Raport o usługach
telefonii ruchomej
w roamingu międzynarodowym
wewnątrz Wspólnoty***

**Prezes
Urzędu Komunikacji Elektronicznej**

Warszawa, wrzesień 2010 r.

Spis treści

1. Przedmiot raportu.....	3
2. Opłaty w roamingu regulowanym	3
3. Usługi hurtowe	5
3.1 Metoda kalkulacji	5
3.2 Wolumen ruchu.....	6
3.3 Przychody	8
3.4 Średnie stawki	9
3.5 Podsumowanie	11
4. Usługi detaliczne	12
4.1 Metoda kalkulacji	12
4.2 Wolumen ruchu.....	14
4.3 Przychody	18
4.4 Średnie stawki	22
4.5 Podsumowanie	25
5. Ceny detaliczne.....	27
5.1 Metoda doboru cen.....	27
5.2 Wykonywanie połączeń głosowych	29
5.3 Odbieranie połączeń głosowych.....	32
5.4 Wysyłanie wiadomości SMS	35
5.5 Wysyłanie wiadomości MMS.....	38
5.6 Korzystanie z transmisji danych	41
5.7 Relacje cenowe usług w roamingu i w ramach oferty krajowej operatorów.....	44
5.8 Podsumowanie	46
6. Wnioski z raportu.....	48
Spis cenników	52
Spis tabel	55
Spis wykresów	56

1. Przedmiot raportu

Przedmiot opracowania stanowią informacje o usługach telefonii ruchomej, świadczonych przez polskich operatorów telefonii ruchomej w roamingu międzynarodowym.

30 czerwca 2007 roku weszło w życie Rozporządzenie (WE) nr 717/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2007 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej wewnątrz Wspólnoty oraz zmieniające dyrektywę 2002/21/WE. Natomiast 30 czerwca 2009 roku weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 544/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 717/2007 w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej wewnątrz Wspólnoty oraz dyrektywę 2002/21/WE w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (zwane dalej „rozporządzeniem”).

Zgodnie z art. 3, 4, 4a, 4b i 6a rozporządzenie reguluje opłaty za połączenia głosowe, wiadomości SMS oraz transmisję danych realizowane wewnątrz Wspólnoty, wyznaczając maksymalne poziomy opłat za te usługi.

Zgodnie z art. 11 (1) rozporządzenia, Komisja Europejska dokonuje przeglądu funkcjonowania Rozporządzenia i po przeprowadzeniu konsultacji publicznych przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w tej sprawie w terminie do dnia 30 czerwca 2011 r. W sprawozdaniu Komisja dokonuje między innymi przeglądu zmian wysokości opłat hurtowych i detalicznych z tytułu świadczenia klientom korzystającym z roamingu usług łączności głosowej, wysyłania wiadomości SMS i transmisji danych, a także odnośnych zmian w usługach łączności ruchomej na szczeblu krajowym w różnych krajach członkowskich, odrębnie dla klientów usług abonamentowych i klientów usług przedpłaconych.

Zgodnie z art. 11 (2), w terminie do 30 czerwca 2010 r. Komisja Europejska przygotowuje sprawozdanie okresowe dla Parlamentu Europejskiego i Rady, które zawiera podsumowanie nadzorowania świadczenia usług roamingu we Wspólnocie oraz ocenę postępu w realizacji celów rozporządzenia.

Zgodnie z art. 7 (2) krajowe organy regulacyjne udostępniają do publicznej wiadomości aktualne informacje dotyczące stosowania rozporządzenia, w sposób umożliwiający zainteresowanym stronom łatwy dostęp do tych informacji.

Niniejszy raport stanowi element opisanych wyżej procesów, realizowanych w Polsce przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Raport przedstawia zmiany wolumenów ruchu i przychodów oraz średnich stawek wszystkich podstawowych usług telefonii ruchomej w okresie 1q 2010 – 2q 2010, oraz aktualne detaliczne ceny tych usług (stan na 27 września 2010 r.).

2. Opłaty w roamingu regulowanym

W ramach wewnątrz wspólnotowej regulacji cen usług telefonii ruchomej, rozporządzenie reguluje opłaty hurtowe (tj. w rozliczeniach między dwoma dowolnymi operatorami) i detaliczne (tj. w rozliczeniach między operatorem a klientem sieci) w odniesieniu do połączeń głosowych i wiadomości SMS, jak również wyłącznie opłaty hurtowe w odniesieniu do transmisji danych.

Oferowanie regulowanych cen połączeń głosowych klientom sieci odbywa się w ramach tzw. eurotaryfy zaś cen wiadomości SMS w ramach tzw. eurotaryfy SMS, tj. jakiegokolwiek taryfy, w której wysokość opłaty nie przekracza opłaty maksymalnej określonej w Rozporządzeniu, a którą operator macierzysty może pobrać z tytułu świadczenia połączeń realizowanych oraz usług SMS dostarczanych w roamingu regulowanym.

W zakresie połączeń głosowych, maksymalna średnia opłata hurtowa zostaje obniżona do 0,28 EUR i 0,26 EUR, odpowiednio od 30 sierpnia 2008 r. i 1 lipca 2009 r., a następnie do 0,22 EUR i 0,18 EUR, odpowiednio od 1 lipca 2010 r. i 1 lipca 2011 r. Opłata detaliczna (bez podatku VAT) na podstawie eurotaryfy nie może przekraczać 0,49 EUR za minutę każdego wykonanego połączenia lub 0,24 EUR za minutę każdego odebranego połączenia. Maksymalne ceny połączeń wykonywanych zostają obniżone do 0,46 EUR i 0,43 EUR, a połączeń odebranych do 0,22 EUR i 0,19 EUR odpowiednio od 30 sierpnia 2008 r. i 1 lipca 2009 r. Maksymalne ceny połączeń wykonywanych zostają dalej obniżone do 0,39 EUR i 0,35 EUR, a dla połączeń przychodzących do 0,15 EUR i 0,11 EUR odpowiednio od 1 lipca 2010 r. i od 1 lipca 2011 r.

W zakresie wiadomości SMS, od dnia 1 lipca 2009 r. średnia opłata hurtowa nie może przekraczać 0,04 EUR za wiadomość SMS, zaś opłata detaliczna (bez podatku VAT) według eurotaryfy SMS nie może przekraczać 0,11 EUR za wiadomość SMS. Ponadto operatorzy macierzyści nie pobierają od swoich klientów korzystających z roamingu żadnych opłat z tytułu odbierania przez nich wiadomości SMS w roamingu regulowanym.

W zakresie transmisji danych, średnia opłata hurtowa nie może przekraczać limitu ochronnego wynoszącego 1,00 EUR na dzień 1 lipca 2009 r., 0,80 EUR na dzień 1 lipca 2010 r. i 0,50 EUR na dzień 1 lipca 2011 r. za megabajt przekazywanych danych.

Tabela 1. Stawki za usługi w roamingu regulowanym (bez VAT)

		od 30 sierpnia 2007 r.	od 30 sierpnia 2008 r.	od 1 lipca 2009 r.	od 1 lipca 2010 r.	od 1 lipca 2011 r.
POZIOM HURTOWY (średnia stawka)	połączenie głosowe	0,30 EUR/min	0,28 EUR/min	0,26 EUR/min	0,22 EUR/min	0,18 EUR/min
	SMS	-	-	0,04 EUR/SMS		
	transmisja danych	-	-	1,00 EUR/MB	0,80 EUR/MB	0,50 EUR/MB
POZIOM DETALICZNY (maksymalna stawka)	połączenia wychodzące	0,49 EUR/min	0,46 EUR/min	0,43 EUR/min	0,39 EUR/min	0,35 EUR/min
	połączenia przychodzące	0,24 EUR/min	0,22 EUR/min	0,19 EUR/min	0,15 EUR/min	0,11 EUR/min
	SMS wysłany	-	-	0,11 EUR/SMS		

Zródło: Rozporządzenia nr 717/2007 oraz nr 544/2009 ws. roamingu.

3. Usługi hurtowe

3.1 Metoda kalkulacji

Wolumen ruchu, przychody oraz średnie stawki dotyczą usług realizowanych w roamingu pasywnym (ang. inbound roaming), tj. usług inicjowanych do innych krajów przez obcokrajowców korzystających w Polsce z sieci polskich operatorów.

Dynamiki wolumenu ruchu oraz przychodów zostały określone na podstawie zagregowanych danych operatorów, tj. zagregowanego ruchu oraz zagregowanych przychodów.

Średnie stawki hurtowe w zakresie usług telefonii ruchomej, zostały określone na podstawie zagregowanych danych operatorów, tj. zagregowanych przychodów z usługi podzielonych przez zagregowany ruch [1].

$$\text{średnia stawka usługi} = \frac{\sum_{i=1}^n \text{przychód}_i}{\sum_{i=1}^n \text{ruch}_i} \quad 1,2 \dots n - \text{kolejny operator}$$

[1]

Stawki obliczono na podstawie ruchu pochodzącego z faktur rozliczeń międzyoperatorskich (tzw. ruchu bilingowego¹). Uwzględniono wyłącznie ruch z którego wygenerowano przychód.

Analizie poddane zostały następujące usługi telefonii ruchomej:

- połączenia głosowe inicjowane (MOC, ang. *Mobile Originated Call*);
- wiadomości SMS inicjowane (SMS MO, ang. *Mobile Originated SMS*);
- transmisja danych.

Porównanie stawek dotyczyło wybranego okresu funkcjonowania Rozporządzenia, tj. 1 stycznia – 31 marca 2010 r. (1q '10) oraz 1 kwietnia – 30 czerwca 2010 r. (2q '10).

Analizie poddany został następujący zakres geograficzny realizacji usług:

- Unia Europejska / Europejski Obszar Gospodarczy (EU/EEA, ang. The European Union/The European Economic Area);
- Reszta świata (RoW, ang. Rest of the World).

W przypadku usług realizowanych w Polsce przez klientów sieci zagranicznych operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego analizie poddany został następujący zakres działalności operatorów:

Analizie poddany został następujący zakres działalności operatorów:

- grupa kapitałowa / markowa (group), tj. działalność w ramach grupy kapitałowej (całkowitego lub większościowego udziałowca) lub markowej (świadczenie usług pod jedną marką), z którą powiązany jest dany operator;
- poza grupą (non-group), tj. działalność poza grupą kapitałową / markową.

W przypadku usług realizowanych w Polsce przez klientów operatorów z reszty świata, analizie poddany został wolumen ruchu i przychody w ujęciu całościowym (total), tj. bez podziału na non-group / group.

W zakresie połączeń głosowych przedstawiono ruch:

- rzeczywisty (ang. actual) – tj. realny czas trwania połączeń głosowych

¹ Ruch naliczany w ramach rozliczeń międzyoperatorskich, za który operatorzy uiszczają wzajemne opłaty. Ruch bilingowy stanowi podstawę naliczania opłat dla użytkowników sieci (ang. *Billed traffic*).

- bilingowy (ang. billed) – tj. pochodzący z faktur rozliczeń międzyoperatorskich.

W raporcie uwzględnieni zostali następujący operatorzy infrastrukturalni (MNO, ang. *Mobile Network Operator*):

- Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
- Polkomtel S.A.
- Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o.
- P4 Sp. z o.o.

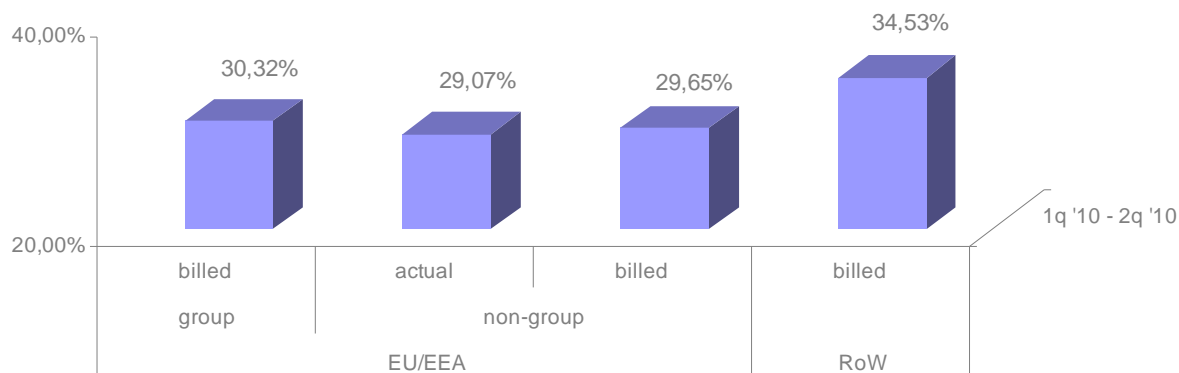
Średnie hurtowe stawki usług zostały wyrażone w walucie euro, bez VAT.

Uwzględniono wyłącznie ruch z którego uzyskano przychód.

3.2 Wolumen ruchu

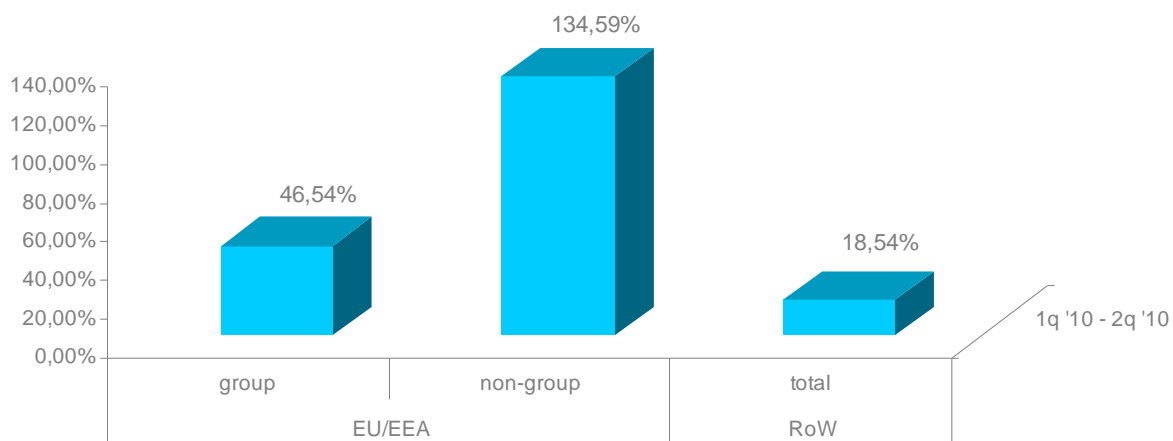
Poniżej przedstawiono zmiany wolumenu ruchu usług w roamingu pasywnym.

Wykres 1. Dynamika hurtowego ruchu połączeń głosowych inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



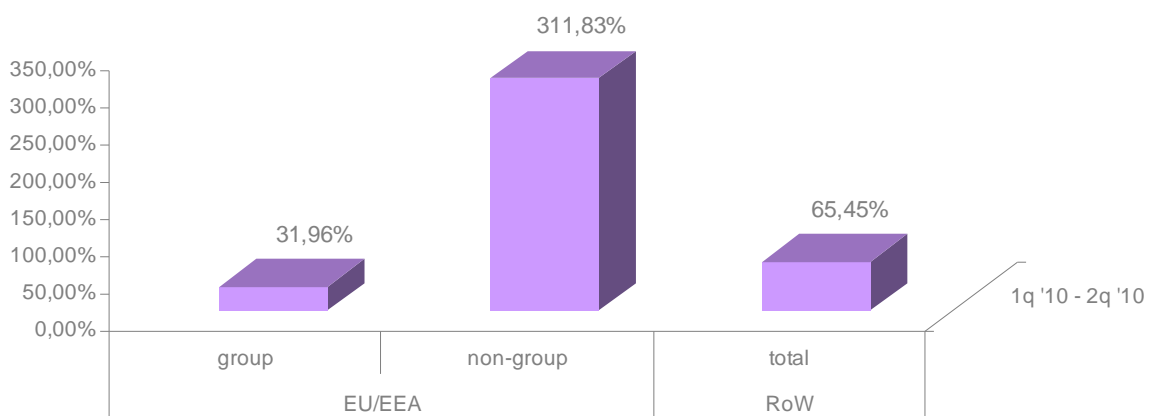
Źródło: UKE.

Wykres 2. Dynamika hurtowego ruchu wiadomości SMS inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

Wykres 3. Dynamika hurtowego ruchu transmisji danych realizowanej z sieci polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10

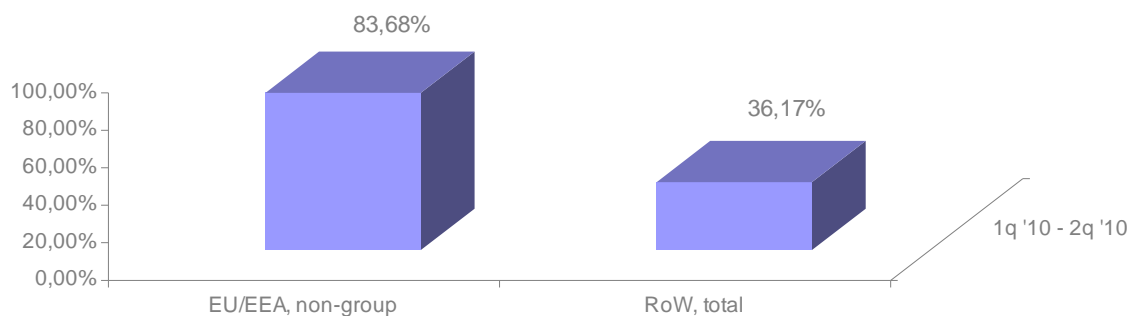


Źródło: UKE.

3.3 Przychody

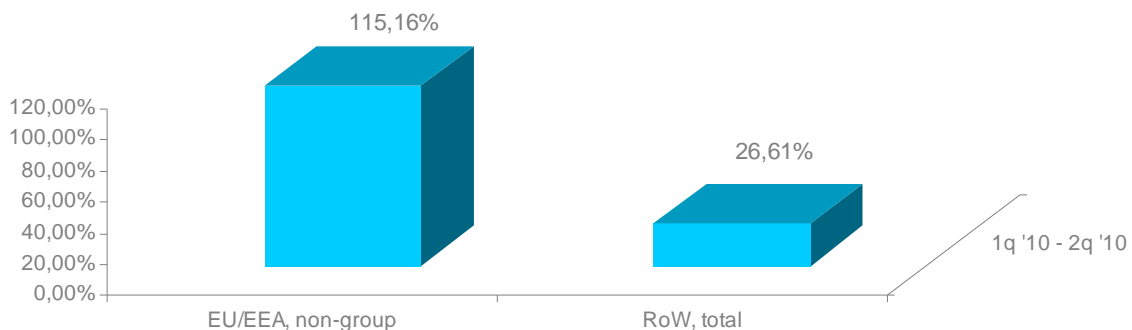
Poniżej przedstawiono zmiany przychodów z usług w roamingu pasywnym.

Wykres 4. Dynamika hurtowego przychodu z połączeń głosowych inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



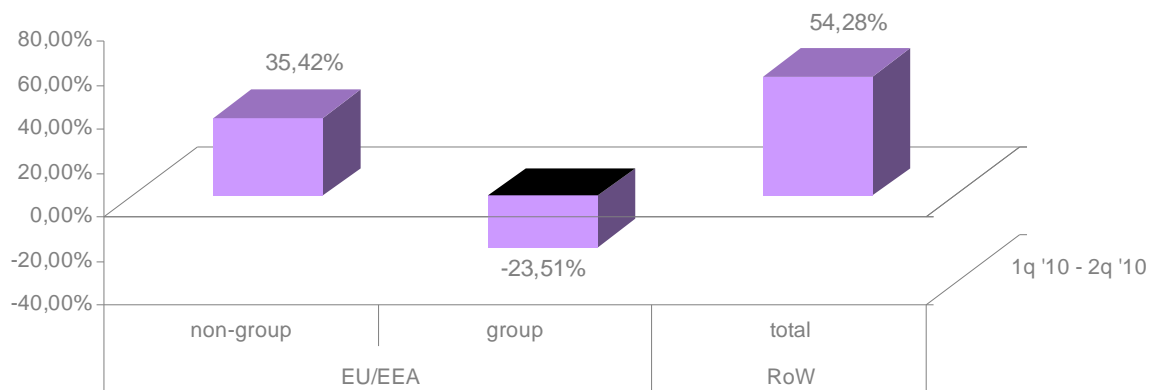
Źródło: UKE.

Wykres 5. Dynamika hurtowego przychodu z wiadomości SMS inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

Wykres 6. Dynamika hurtowego przychodu z transmisji danych realizowanej z sieci polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10

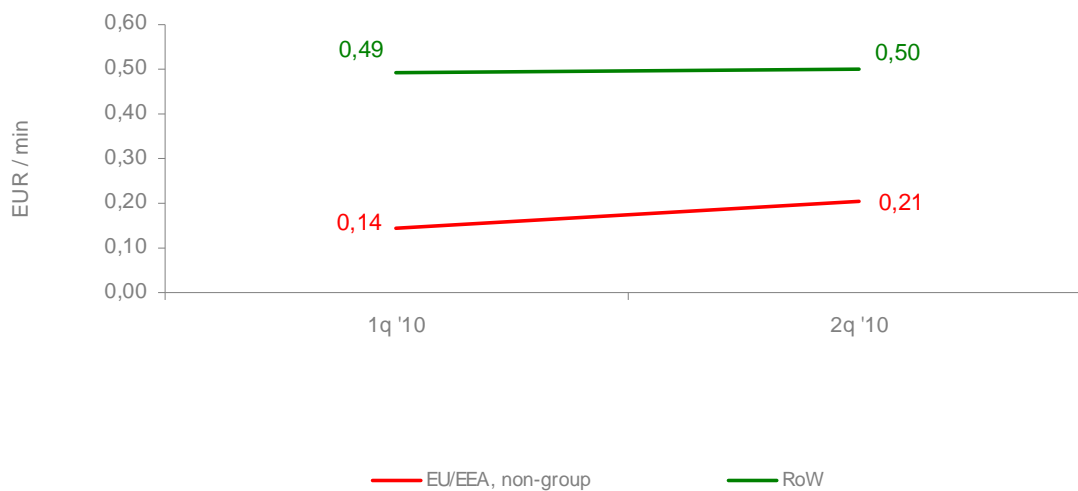


Źródło: UKE.

3.4 Średnie stawki

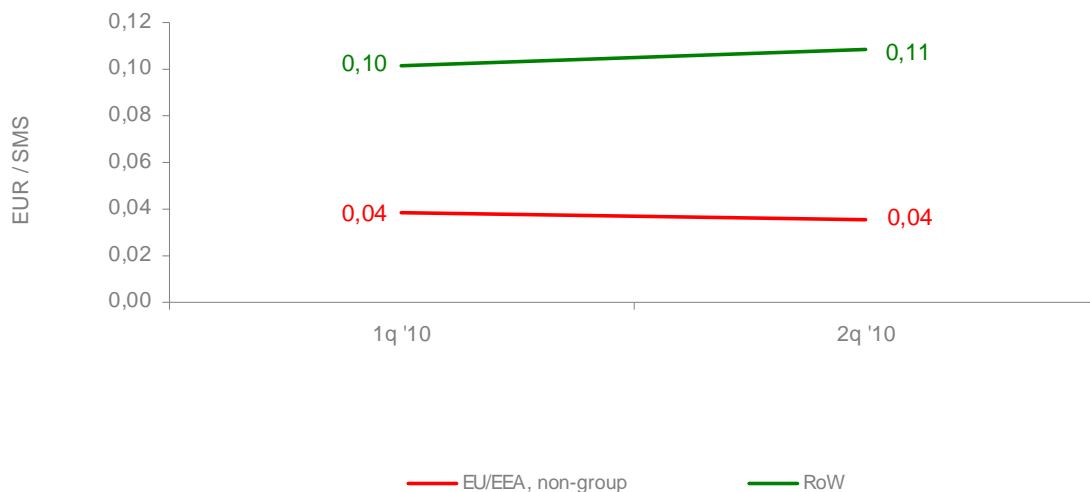
Poniżej przedstawiono średnie stawki usług w roamingu pasywnym.

Wykres 7. Średnie stawki hurtowe za połączenia głosowe inicjowane w Polsce w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



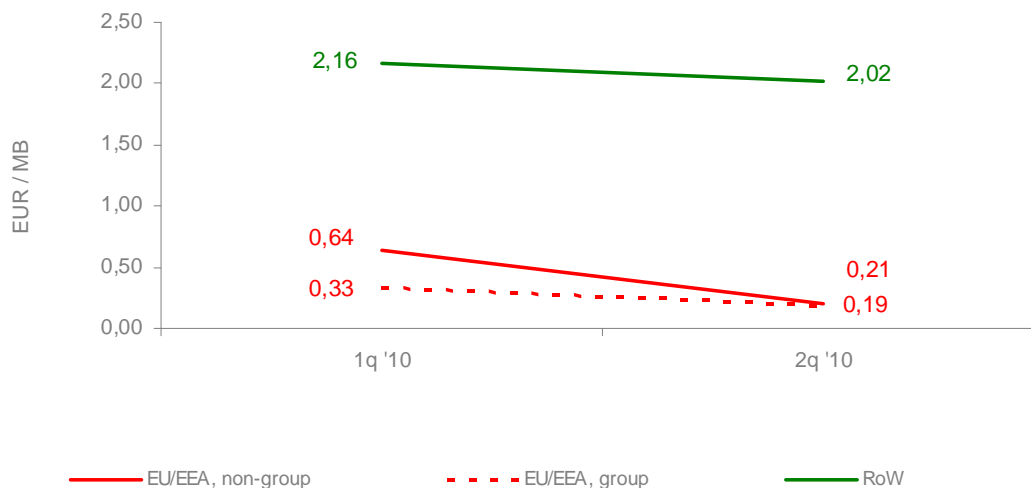
Źródło: UKE.

Wykres 8. Średnie stawki hurtowe za wiadomości SMS inicjowane w Polsce w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

Wykres 9. Średnie stawki hurtowe za transmisję danych w Polsce w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

3.5 Podsumowanie

W zakresie hurtowego ruchu połączeń głosowych, w okresie 1q'10 – 2q'10 odnotowano same wzrosty wolumenów, w tym największy w przypadku połączeń głosowych realizowanych przez klientów operatorów z krajów reszty świata, ok. 35% (Wykres 1).

Zmiany w ruchu połączeń głosowych znalazły odzwierciedlenie w hurtowych przychodach krajowych operatorów. W okresie 1q '10 – 2q '10 odnotowano wzrost przychodów zarówno dla połączeń głosowych realizowanych przez klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego poza grupą o ok. 84%, jak i przez klientów operatorów z reszty świata, o ok. 36% (Wykres 4).

Na przestrzeni 1q '10 – 2q '10 wzrastały średnie hurtowe stawki za połączenia głosowe realizowane przez klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego poza grupą, z 0,14 do 0,21 EUR/min oraz nieznacznie za połączenia realizowane przez klientów operatorów z reszty świata, z 0,49 do 0,50 EUR/min (Wykres 7). W przypadku klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego stawka na poziomie ok. 0,21 EUR/min jednak i tak plasowała się poniżej regulowanego poziomu 0,26 EUR/min.

W zakresie hurtowego ruchu wiadomości SMS, w okresie 1q '10 – 2q '10 odnotowano same wzrosty wolumenów, w tym największy w przypadku wiadomości SMS realizowanych przez klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego poza grupą, ok. 135% (Wykres 2).

Wzrostom w ruchu wiadomości SMS towarzyszył analogiczny wzrost przychodów krajowych operatorów ze wszystkich analizowanych typów wiadomości, najwyższy z SMS realizowanych przez klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego poza grupą, o ok. 115% (Wykres 5).

Na stałym regulowanym poziomie 0,04 EUR utrzymywała się w okresie 1q '10 – 2q '10 hurtowa stawka za wiadomość SMS w rozliczeniach operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Wykres 8). Dla porównania stawka rozliczeń z operatorami reszty świata w 2q '10 wynosiła 0.11 EUR.

W zakresie hurtowego ruchu transmisji danych, w okresie 1q '10 – 2q '10 odnotowano same wzrosty wolumenów, w tym największy w przypadku transmisji realizowanej przez klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego poza grupą, o ok. 312% (

Wykres 3).

Wskazywany wzrost o 312% ruchu transmisji danych w okresie 1q '10 – 2q '10 dał krajowym operatorom przyrost przychodów na poziomie ok. 36% (Wykres 6). Natomiast w przypadku usługi realizowanej przez klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego w grupie operatorów powiązanych kapitałowo / marką, odnotowano spadek przychodów o ok. 24%.

Stawki za transmisję danych dla klientów operatorów z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego spadały w okresie 1q '10 – 2q '10 z 0,64 do 0,21 EUR/MB poza grupą oraz z 0,33 do 0,19 EUR/MB w grupie operatorów powiązanych kapitałowo / marką (Wykres 9). W przypadku klientów operatorów z reszty świata spadek wyniósł 0,14 EUR.

4. Usługi detaliczne

4.1 Metoda kalkulacji

Wolumen ruchu, przychody oraz średnie stawki dotyczą usług realizowanych w roamingu aktywnym (ang. outbound roaming), tj. usług inicjowanych przez klientów polskich operatorów korzystających za granicą z sieci zagranicznych operatorów.

Dynamiki wolumenu ruchu oraz przychodów zostały określone na podstawie zagregowanych danych operatorów, tj. zagregowanego ruchu oraz zagregowanych przychodów.

Średnie stawki detaliczne w zakresie usług telefonii ruchomej, zostały określone na podstawie zagregowanych danych operatorów, tj. zagregowanych przychodów z usługi podzielonych przez zagregowany ruch [2].

$$\text{średnia stawka usługi} = \frac{\sum_{i=1}^n \text{przychód}_i}{\sum_{i=1}^n \text{ruch}_i} \quad 1,2 \dots n - \text{kolejny operator}$$

[2]

Średnie stawki obliczono na podstawie ruchu pochodzącego z faktur wystawianych przez operatorów konsumentom (tzw. ruchu bilingowego).

Analizie poddane zostały następujące usługi telefonii ruchomej:

- połączenia głosowe inicjowane (MOC);
- połączenia głosowe odbierane (MTC, ang. *Mobile Terminated Call*);
- wiadomości SMS inicjowane (SMS MO);
- transmisja danych.

Porównanie stawek dotyczyło wybranego okresu funkcjonowania Rozporządzenia, tj. 1 stycznia – 31 marca 2010 r. (1q '10) oraz 1 kwietnia – 30 czerwca 2010 r. (2q '10).

W przypadku usług połączeń głosowych analizie poddany został następujący zakres geograficzny realizacji usług:

- Unia Europejska / Europejski Obszar Gospodarczy (EU / EEA);
- Reszta świata (RoW).

W przypadku usług wiadomości SMS oraz transmisji danych analizie poddany został następujący zakres geograficzny realizacji usług:

- Unia Europejska / Europejski Obszar Gospodarczy (EU / EEA);
- Reszta świata (RoW);
- Całość (Total).

W przypadku usług połączeń głosowych analizie poddane zostały grupy klientów:

- usług abonamentowych (post-paid) – w tym klienci korzystający ze standardowych ofert dla biznesu;
- usług przedpłaconych (pre-paid);
- specjalnych usług biznesowych (special corporate) – klienci korzystający w roamingu z indywidualnie negocjowanych ofert, nieosiągalnych dla pozostałych klientów sieci.

W przypadku usług wiadomości SMS analizie poddane zostały wiadomości:

- realizowane w ramach eurtaryfy SMS (euro);

- realizowane poza eurotaryfą SMS (non-euro).

W przypadku usług transmisji danych analizie poddana została transmisja realizowana:

- w ramach grupy kapitałowej / markowej (group);
- poza grupą (non-group).

W zakresie połączeń głosowych przedstawiono ruch:

- rzeczywisty (ang. actual) – tj. realny czas trwania połączeń głosowych
- bilingowy (ang. billed) – tj. pochodzący z faktur rozliczeń międzyoperatorskich.

W raporcie uwzględnieni zostali następujący operatorzy infrastrukturalni (MNO):

- Polkomtel S.A.
- Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o.
- Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
- P4 Sp. z o.o.

oraz operatorzy wirtualni (MVNO, ang. *Mobile Virtual Network Operator*):

- Aspiro Sp. z o.o.
- Aster Sp. z o.o.
- Avon Mobile Sp. z o.o.
- CP Telecom Sp. z o.o.
- Crowley Data Poland Sp. z o.o.
- Cyfrowy Polsat S.A.
- GG Network S.A.
- Inea S.A.
- MediaTel S.A.
- MNI Mobile S.A.
- Mobile Entertainment Company Sp. z o.o.
- Netia S.A.
- Telefonia Dialog S.A.

CenterNet S.A. oraz Mobyland Sp. z o.o. nie świadczyły usług roamingu międzynarodowego w analizowanym okresie.

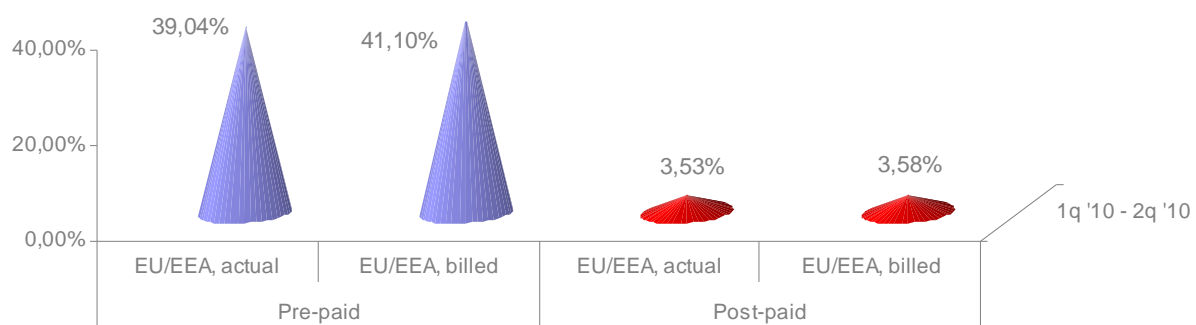
Średnie detaliczne stawki usług zostały wyrażone w walucie euro, bez VAT:

- dla usług połączeń głosowych w 1q i 2q '10 przyjęto referencyjny kurs wymiany z dnia 2 czerwca 2009 r., ogłoszony przez Europejski Bank Centralny w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z dnia 3 czerwca 2009 r., który wynosił 4,4877 PLN za 1 EUR;
- dla usług wiadomości SMS oraz transmisji danych w 1q i 2q '10 przyjęto referencyjny kurs wymiany z dnia 5 maja 2009 r., ogłoszony przez Europejski Bank Centralny w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z dnia 6 maja 2009 r., który wynosił 4,3483 PLN za 1 EUR.

4.2 Wolumen ruchu

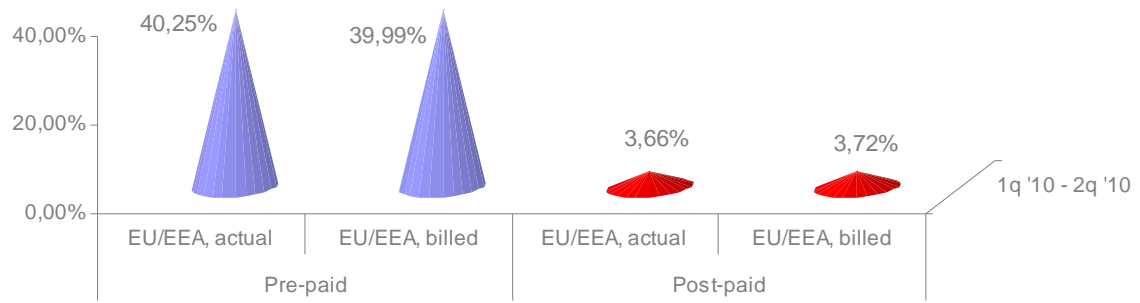
Poniżej przedstawiono zmiany wolumenu ruchu usług w roamingu aktywnym.

Wykres 10. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych wykonywanych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



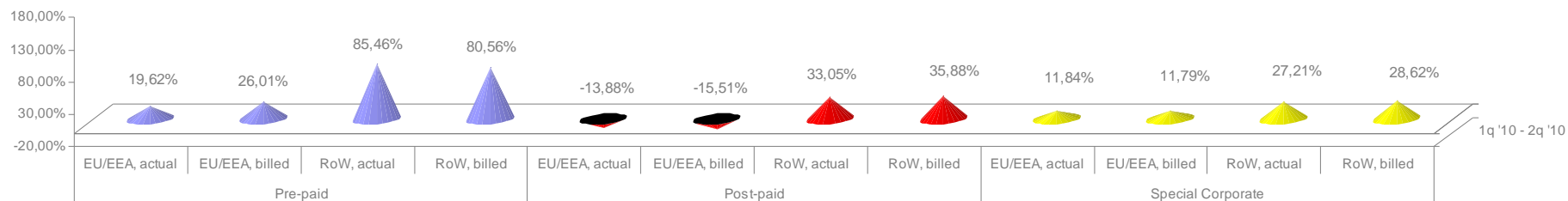
Źródło: UKE.

Wykres 11. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych odbieranych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10

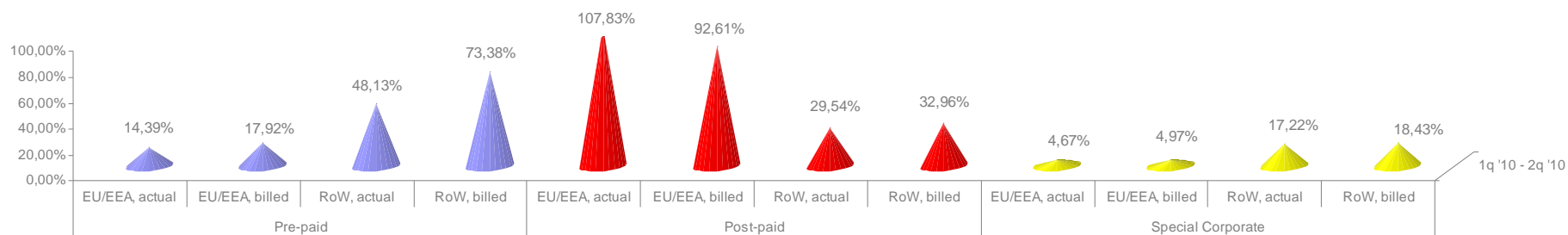


Źródło: UKE.

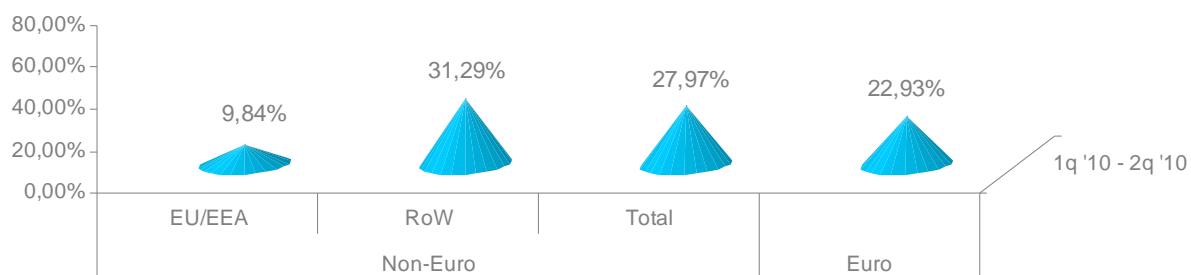
Wykres 12. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych wykonywanych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE



Wykres 13. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych odbieranych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE

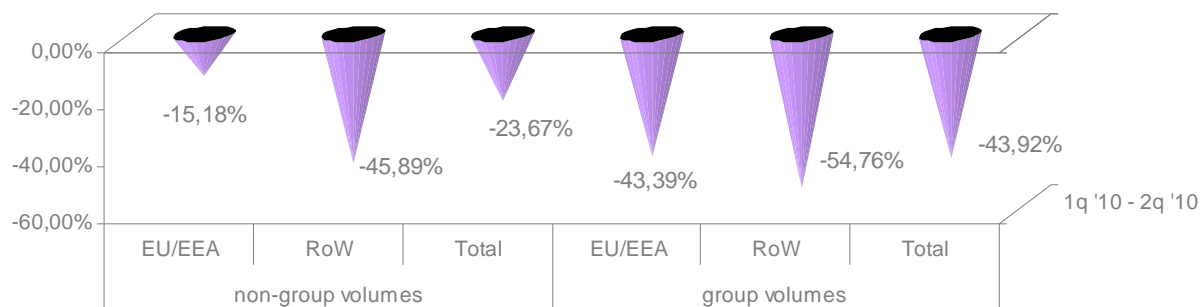


Wykres 14. Dynamika detalicznego ruchu wiadomości SMS wysłanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



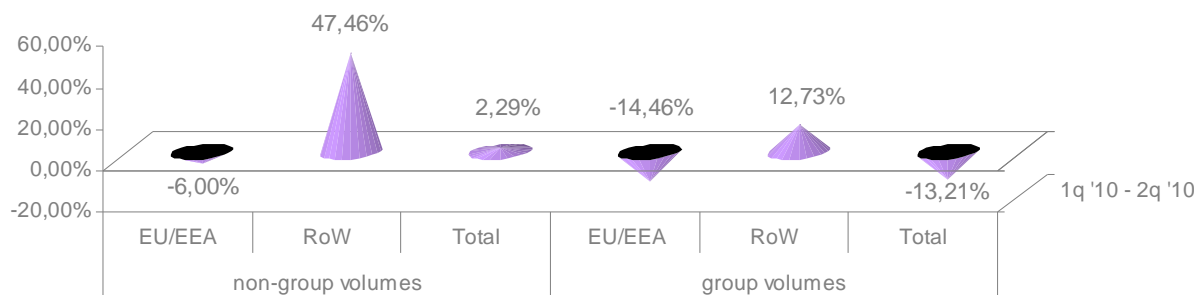
Źródło: UKE.

Wykres 15. Dynamika detalicznego ruchu transmisji danych realizowanej przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

Wykres 16. Dynamika detalicznego ruchu transmisji danych realizowanej przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10

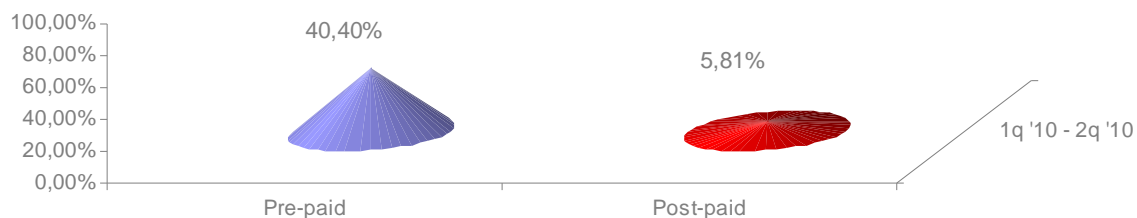


Źródło: UKE.

4.3 Przychody

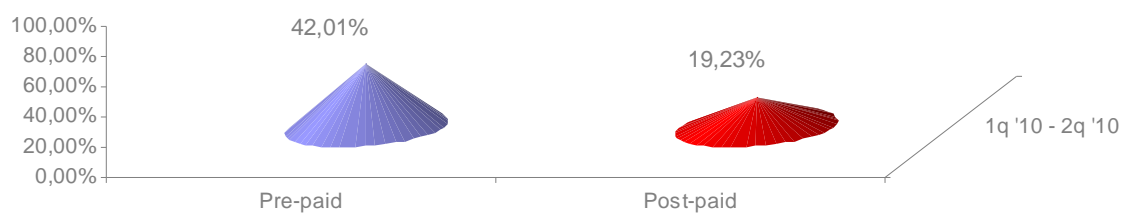
Poniżej przedstawiono zmiany przychodów z usług w roamingu aktywnym.

Wykres 17. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych wykonywanych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



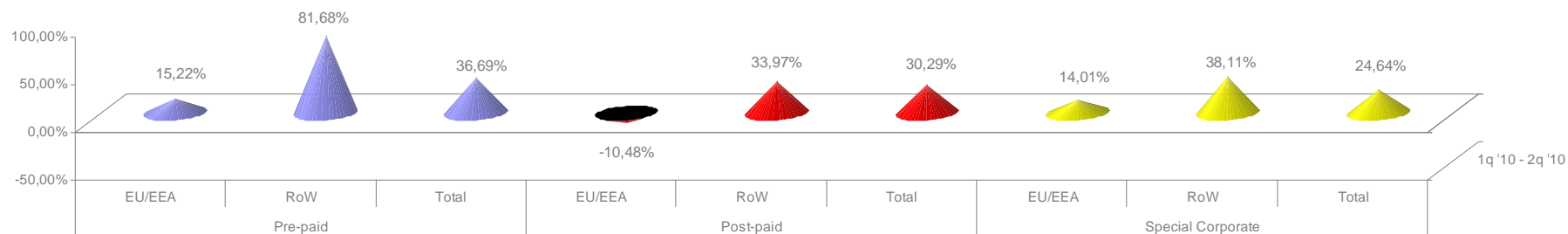
Źródło: UKE.

Wykres 18. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych odbieranych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10

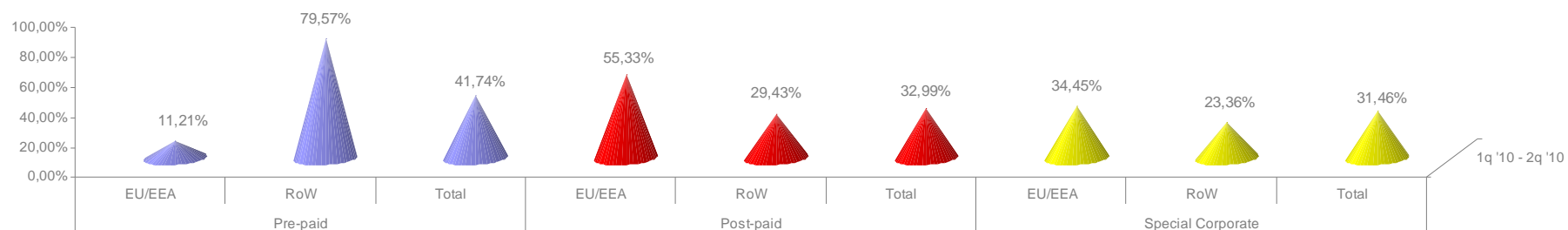


Źródło: UKE.

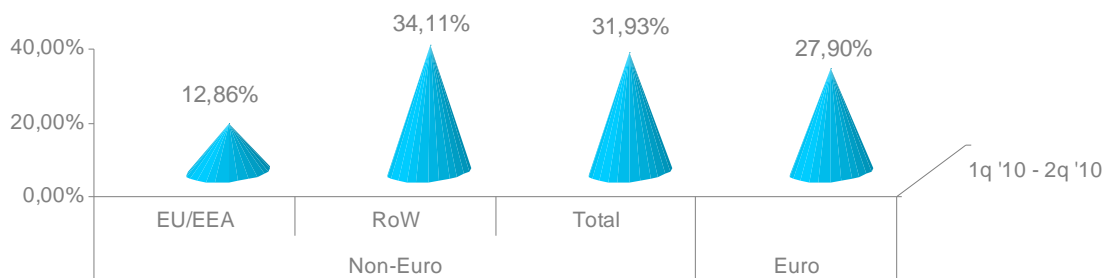
Wykres 19. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych wykonywanych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE.



Wykres 20. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych odbieranych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE.

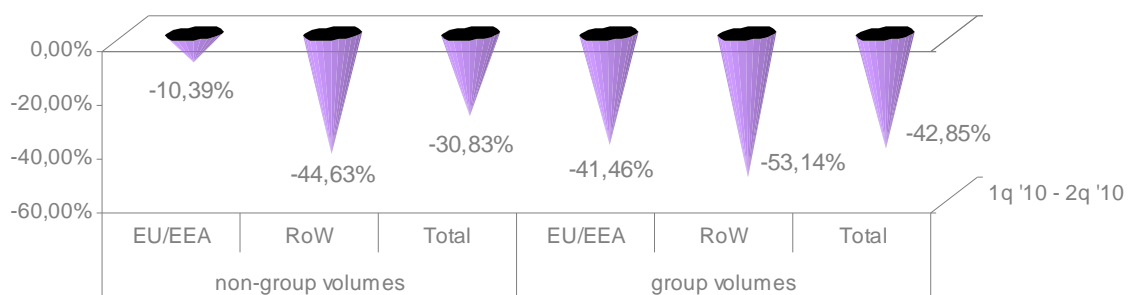


Wykres 21. Dynamika detalicznych przychodów z wiadomości SMS wysyłanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



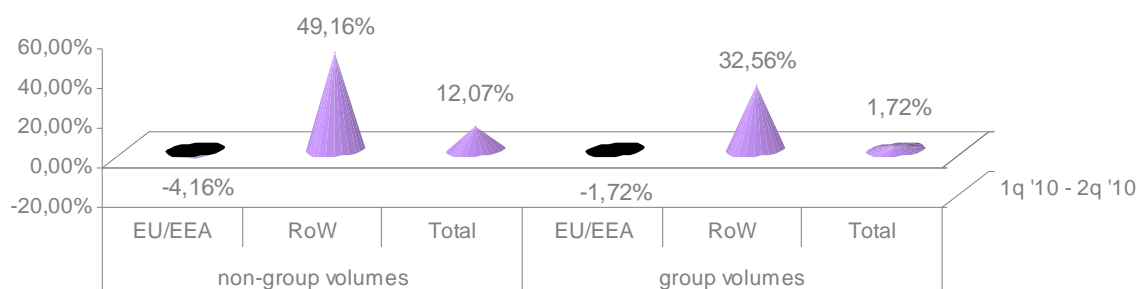
Źródło: UKE.

Wykres 22. Dynamika detalicznych przychodów z transmisji danych realizowanej przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

Wykres 23. Dynamika detalicznych przychodów z transmisji danych realizowanej przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

4.4 Średnie stawki

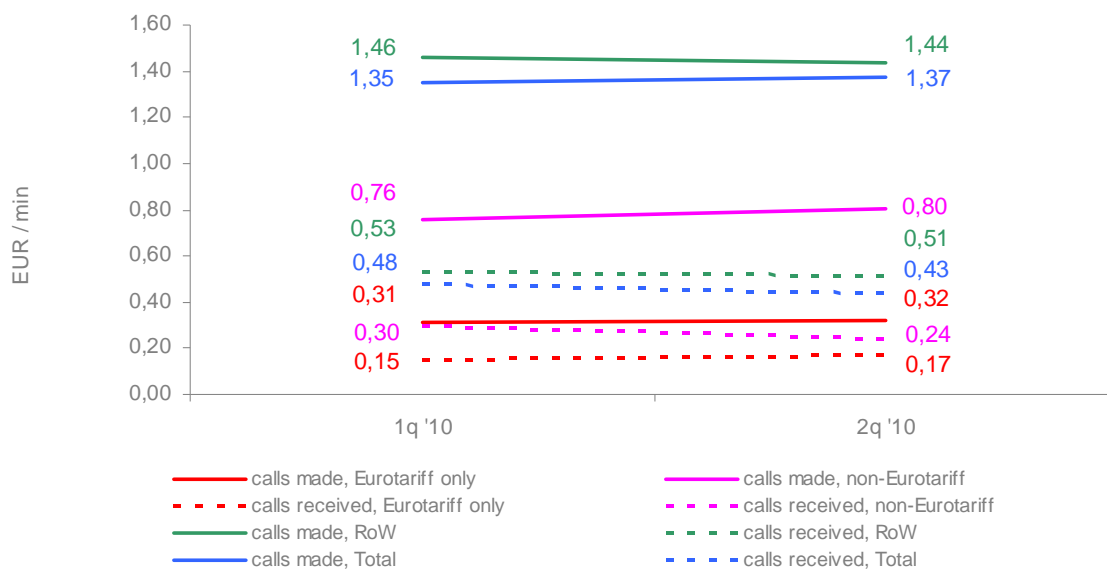
Poniżej przedstawiono średnie stawki usług w roamingu aktywnym.

Wykres 24. Średnie stawki detaliczne za połączenia głosowe realizowane przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



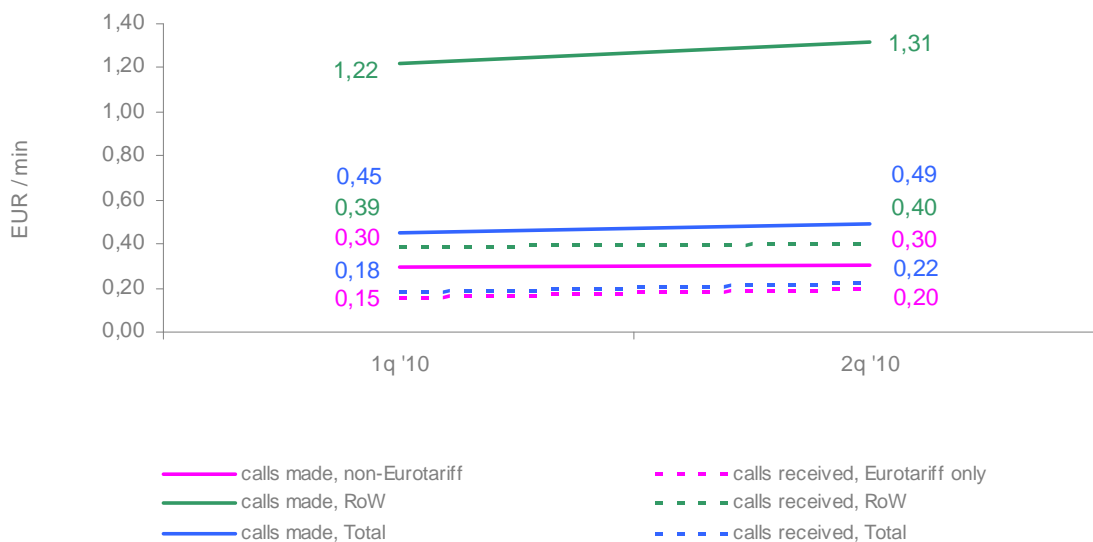
Źródło: UKE.

Wykres 25. Średnie stawki detaliczne za połączenia głosowe realizowane przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



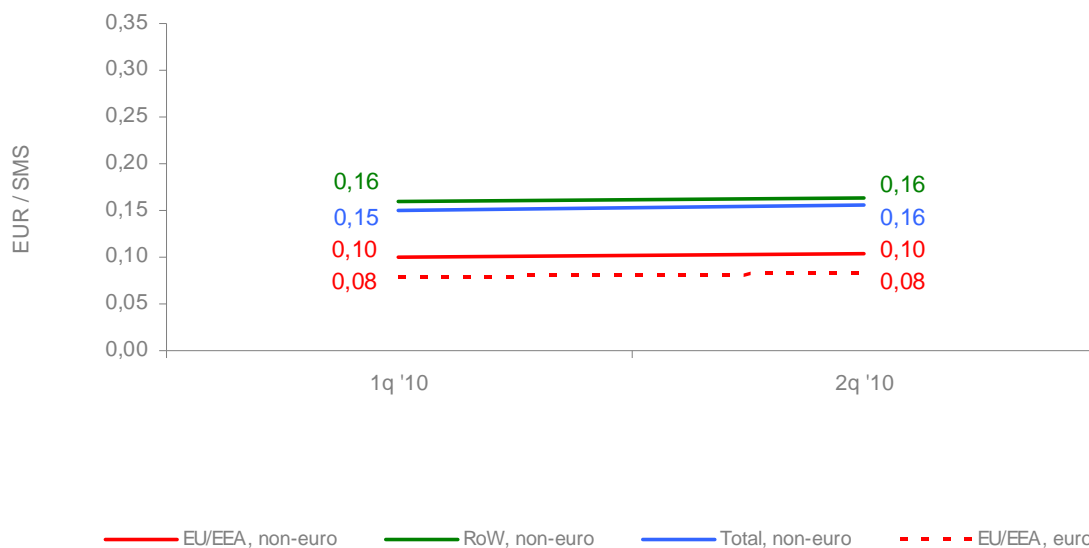
Źródło: UKE.

Wykres 26. Średnie stawki detaliczne za połączenia głosowe realizowane przez specjalnych klientów biznesowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



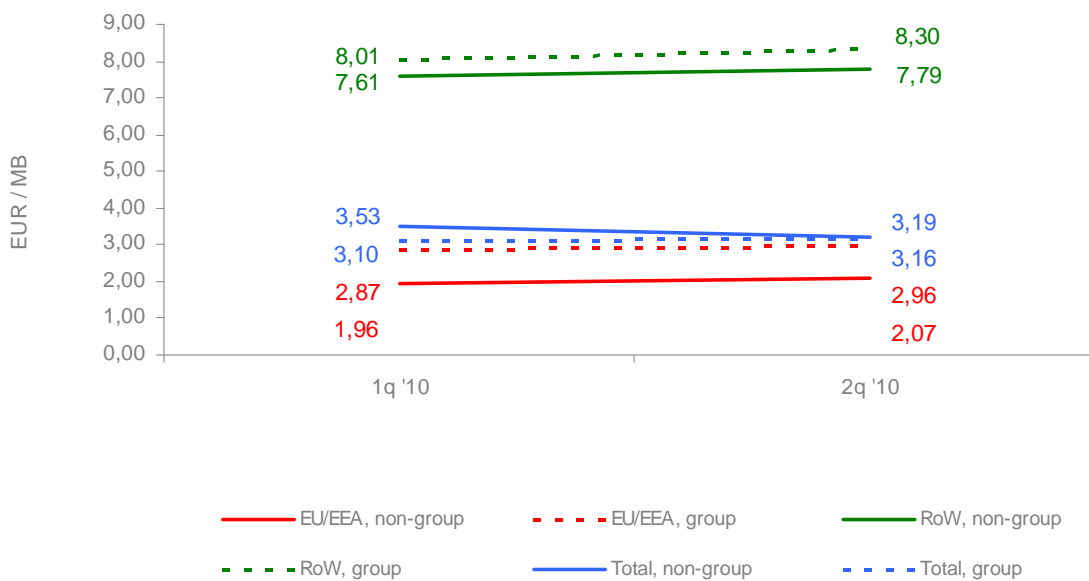
Źródło: UKE.

Wykres 27. Średnie stawki detaliczne za wiadomości SMS wysyłane przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



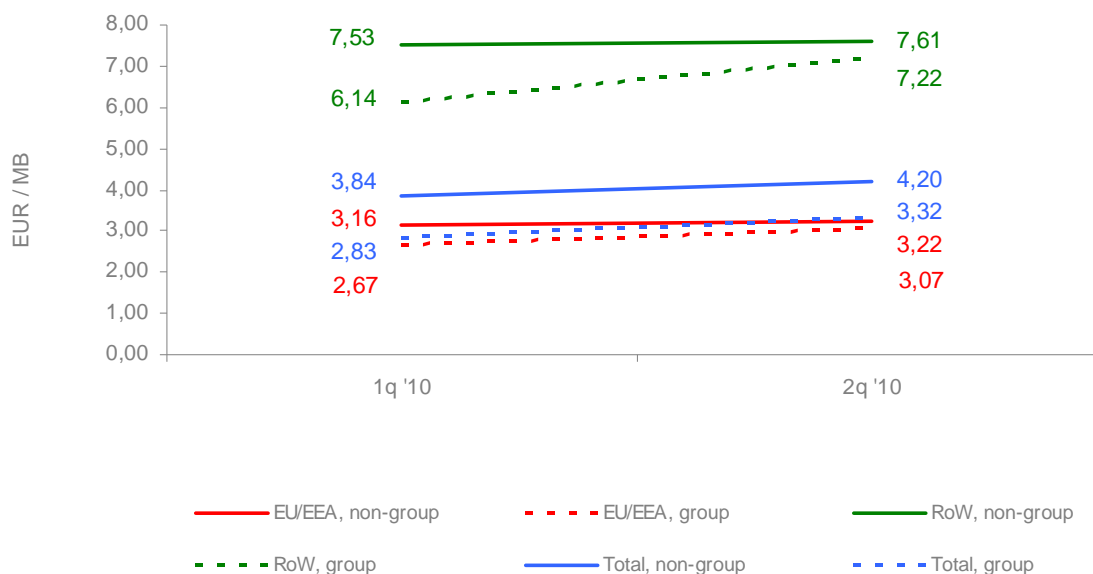
Źródło: UKE.

Wykres 28. Średnie stawki detaliczne za transmisję danych realizowaną przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

Wykres 29. Średnie stawki detaliczne za transmisję danych realizowaną przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10



Źródło: UKE.

4.5 Podsumowanie

W zakresie detalicznego ruchu połączeń głosowych realizowanych w ramach eurotaryfy przez klientów polskich operatorów w krajach Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w okresie 1q '10 – 2q '10 odnotowano same wzrosty wolumenów, w tym największy w przypadku połączeń głosowych realizowanych przez klientów pre-paid, ok. 41% dla połączeń wykonywanych (Wykres 10) oraz ok. 40% dla połączeń odbieranych (Wykres 11). Praktycznie analogiczna sytuacja dotyczyła połączeń realizowanych przez klientów polskich operatorów poza eurotaryfą, zarówno w krajach Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego jak również w krajach reszty świata. W obu przypadkach dla połączeń wykonywanych (Wykres 12) i odbieranych (Wykres 13) okres 1q '10 – 2q '10 charakteryzował się w większości wzrostami wolumenów ruchu, przy czym akurat największemu wzrostowi ilości połączeń odbieranych przez klientów post-paid w ramach Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego na poziomie ok. 108% towarzyszył jedyny w zestawieniu spadek wolumenów połączeń wykonywanych o ok. 14%.

Zmiany w ruchu połączeń głosowych znalazły odzwierciedlenie w detalicznych przychodach krajowych operatorów. W zakresie połączeń realizowanych w ramach eurotaryfy we wszystkich analizowanych przypadkach odnotowano wzrosty przychodów dla połączeń wykonywanych (Wykres 17) i odbieranych (Wykres 18). Analogicznie sytuacja dotyczyła przychodów z realizacji połączeń głosowych poza eurotaryfą, gdzie jedynie dla połączeń wykonywanych przez klientów post-paid polskich operatorów w krajach Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego odnotowano spadek przychodów na poziomie ok. 10% (Wykres 19), stanowiący konsekwencję wskazanych spadków wolumenu ruchu (Wykres 12). W przypadku połączeń odbieranych odnotowano same wzrosty przychodów, w tym największy z usług realizowanych przez klientów pre-paid w krajach reszty świata, o ok. 80% (Wykres 20).

Detaliczne stawki połączeń głosowych charakteryzowały się w analizowanym okresie brakiem znaczących spadków. W ramach eurotaryfy, zarówno klienci pre-paid (Wykres 24)

jak i post-paid (Wykres 25) płacili za minutę wykonywanego połączenia głosowego ok. 0,31 – 0,32 EUR z VAT w 2q '10. Za połączenia głosowe odbierane w eurotaryfie były to stawki na poziomie (odpowiednio) 0,16 – 0,17 EUR/min. W dalszym ciągu połączenia głosowe w ramach eurotaryfy są najtańszymi spośród wszystkich oferowanych klientom. Zdecydowanie najdroższe połączenia głosowe realizują klienci polskich sieci w krajach reszty świata, gdzie w 2q '10 stawki połączeń wykonywanych osiągały średni poziom 1,13 EUR/min dla klientów pre-paid, 1,44 EUR/min dla klientów post-paid oraz 1,31 EUR/min dla klientów typu special corporate (Wykres 26).

W zakresie detalicznego ruchu wiadomości SMS największy wzrost odnotowały usługi realizowane przez klientów polskich operatorów w krajach reszty świata o ok. 31% (Wykres 14). Zainteresowanie usługami w ramach eurotaryfy SMS wzrosło w okresie 1q '10 – 2q '10 o ok. 23%.

Z powyższych zmian wolumenów wprost wynikały wzrosty detalicznych przychodów z usług SMS, w tym największy dla usług realizowanych przez klientów polskich sieci w krajach reszty świata o ok. 34% (Wykres 21). Wzrost w ramach eurotaryfy SMS wyniósł w okresie 1q '10 – 2q '10 ok. 28%.

Detaliczna średnia stawka usługi wysyłania SMS w ramach eurotaryfy SMS wynosiła w analizowanym okresie 0,08 PLN/SMS (Wykres 27) i była o 0,03 EUR niższa od dopuszczalnego maksymalnego poziomu 0,11 EUR/SMS. Najwyższe stawki tj. za usługi realizowane w krajach reszty świata utrzymywały się w okresie 1q '10 – 2q '10 na poziomie ok. 0,16 EUR/SMS.

Pesymistycznie przedstawiała się sytuacja usług transmisji danych, gdzie na przestrzeni 1q '10 – 2q '10 odnotowano w większości spadki detalicznych wolumenów, w tym największe dla usług realizowanych w krajach reszty świata przez klientów pre-paid polskich sieci, o ok. 55% w grupie i 46% poza grupą operatorów powiązanych kapitałowo / marką (Wykres 15). Co ciekawe w przypadku klientów post-paid w tych samych profilach odnotowano dwa największe z pośród trzech, wzrosty wolumenów transmisji danych, odpowiednio o ok. 13% w grupie oraz o ok. 47% poza grupą (Wykres 16).

Z powyższych zmian wolumenów transmisji danych wprost wynikały spadki detalicznych przychodów, w tym największe właśnie dla usług realizowanych w krajach reszty świata przez klientów pre-paid polskich sieci, o ok. 53% w grupie i 45% poza grupą operatorów powiązanych kapitałowo / marką (Wykres 22). Natomiast wskazywane wzrosty wolumenów dla klientów post-paid przełożyły się na dwa największe spośród czterech, wzrosty przychodów z transmisji danych realizowanej w krajach reszty świata o ok. 33% w grupie oraz o ok. 49% poza grupą operatorów powiązanych kapitałowo / marką (Wykres 23) dostarczyli swoim operatorom.

Nieregulowane detaliczne stawki za transmisję danych realizowaną w ramach Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego w przypadku klientów pre-paid plasowały się w 2q '10 na poziomie 2,96 EUR/MB w grupie oraz 2,07 EUR/MB poza grupą (Wykres 28), z kolei dla klientów post-paid odpowiednio na poziomie 3,07 oraz 3,22 EUR/MB (Wykres 29). Analogicznie jak w przypadku połączeń głosowych i wiadomości SMS najdrożej płacili klienci polskich sieci korzystający z transmisji danych w krajach reszty świata, gdzie średnia stawka za 1 MB w 2q '10 wynosiła dla klientów pre-paid 8,30 EUR w grupie oraz 7,79 EUR poza grupą, zaś dla klientów post-paid 7,22 EUR w grupie oraz 7,61 EUR poza grupą operatorów powiązanych kapitałowo / marką.

5. Ceny detaliczne

5.1 Metoda doboru cen

Raport dotyczy usług świadczonych w roamingu międzynarodowym, jednakże celem zobrazowania relacji cenowych przedstawiono ceny usług w roamingu w zestawieniu z cenami oferowanymi tym samym klientom sieci w ramach ofert krajowych. Stąd też w raporcie uwzględnione zostały usługi:

- krajowe
- w roamingu, wewnątrz Wspólnoty.

Analizie poddane zostały następujące usługi telefonii ruchomej:

- połączenia głosowe wykonywane;
- połączenia głosowe odbierane;
- wiadomości SMS wysyłane;
- wiadomości MMS wysyłane²;
- transmisja danych.

W przypadku każdego z operatorów, źródłem informacji o cenach była strona internetowa oraz infolinia operatora. Aktualne ceny zostały podane wg stanu na 27 września 2010 r.

Raport dot. cen oferowanych w roamingu przez operatora telefonii ruchomej został przedstawiony w trzech profilach³:

- klient abonamentowy indywidualny (post-paid);
- klient abonamentowy biznesowy (biznes);
- klient usług przedpłaconych (pre-paid).

W zakresie krajowym uwzględnione zostały aktualne, popularne plany taryfowe. W zakresie roamingu uwzględnione zostały plany taryfowe z roamingiem wewnątrz Wspólnoty. W obu przypadkach, prezentowane ceny nie uwzględniają rozwiązań promocyjnych obniżających ceny wybranych usług, a jedynie tzw. podstawowe plany taryfowe.

W przypadku ofert krajowych ceny usług wybrane zostały wg następujących priorytetów:

- najniższa cena usługi (priorytet: połączenie głosowe > SMS > MMS > transmisja danych) spośród dostępnych przy różnych planach taryfowych, kwotach zobowiązania, okresach zobowiązania (w przypadku zróżnicowania - ceny dla okresu trwania umowy na czas określony);
- cena dla użytkownika rozpoczynającego korzystanie z usług sieci, w ofercie z telefonem (jeśli dostępna);
- usługi typu off-net realizowane z większością krajowych operatorów telefonii ruchomej;
- w przypadku braku konkretnej stawki za usługę w ramach pakietu, stawka po wyczerpaniu pakietu.

W przypadku ofert w roamingu ceny usług wybrane zostały wg następujących priorytetów:

- oferta roamingowa odpowiadająca ofercie krajowej;
- strefa odpowiadająca krajom Wspólnoty / zawierająca najwięcej krajów Wspólnoty (w przypadku zróżnicowania stawek w kierunku: do Polski i do innych krajów Wspólnoty wybierano stawkę do innych krajów Wspólnoty);
- oferta poza grupą kapitałową / markową⁴.

² Zgodnie z art. 2 (2) Rozporządzenia nr 544 usługa transmisji danych w roamingu regulowanym obejmuje przekazywanie lub odbieranie wiadomości MMS. Na potrzeby cen detalicznych raportu przyjęto założenie, iż przez transmisję danych rozumie się pakietową transmisję danych, z wyłączeniem wiadomości MMS, które na poziomie ofert detalicznych dla klientów sieci, traktowane są jako odrębna usługa.

³ Nie uwzględniono oferty dla biznesowego klienta usług przedpłaconych Aspiro Sp. z o.o.

⁴ 3.1 Metoda kalkulacji stawek, definicja grupy.

Raport opracowany został z punktu widzenia polskiego klienta. Ceny usług w roamingu dotyczą usług realizowanych w roamingu aktywnym (ang. outbound roaming), tj. usług inicjowanych przez klientów polskich operatorów korzystających za granicą z sieci zagranicznych operatorów.

Detaliczne ceny usług zostały wyrażone w walucie euro z VAT,

- dla usług połączeń głosowych przyjęto referencyjny kurs wymiany z dnia 2 czerwca 2009 r., ogłoszony przez Europejski Bank Centralny w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z dnia 3 czerwca 2009 r., który wynosił 4,4877 PLN za 1 EUR;
- dla usług wiadomości SMS, MMS oraz transmisji danych przyjęto referencyjny kurs wymiany z dnia 5 maja 2009 r., ogłoszony przez Europejski Bank Centralny w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z dnia 6 maja 2009 r., który wynosił 4,3483 PLN za 1 EUR.

Rozbieżności w zakresie cen detalicznych połączeń wg eurotaryfy, zawartych w raporcie oraz zawartych w Rozporządzeniu⁵ wynikają z faktu, iż na poziomie detalicznym Rozporządzenie reguluje ceny netto (bez VAT), z kolei w raporcie przedstawione są ceny brutto, tj. płacone przez klientów sieci.

Ponadto na potrzeby raportu zastosowano zaokrąglenia (liczba zmiennoprzecinkowa z dokładnością do setnych wartości), które mogą nieznacznie zawyżać ceny detaliczne oferowane przez operatorów.

W zakresie graficznej prezentacji wyników, w konsekwencji zaokrągleń te same wartości mogą być na wykresie prezentowane „słupkami” o różnej długości, co nie oznacza, iż jeden operator jest droższy od drugiego, w sytuacji gdy pobierają taką samą opłatę (co z kolei jest wyrażone za pomocą wartości liczbowej na „słupku”).

Na danym wykresie prezentowani są wyłącznie operatorzy świadczący dany typ usługi, których oferta spełnia założenia metody doboru cen.

Ceny transmisji danych podane zostały w przeliczeniu na 1MB. Przyjęto, iż 1 MB = 1000 kB.

W raporcie uwzględnieni zostali operatorzy świadczący detaliczne usługi telefonii ruchomej wg stanu na 27 września 2010 r.

W raporcie uwzględnieni zostali następujący operatorzy infrastrukturalni (MNO):

- Polkomtel S.A.
- Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o.
- Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
- P4 Sp. z o.o.
- CenterNet S.A.
- Mobyland Sp. z o.o.⁶

oraz operatorzy wirtualni (MVNO, ang. *Mobile Virtual Network Operator*):

- Aspiro Sp. z o.o.
- Aster Sp. z o.o.
- CP Telecom Sp. z o.o.
- Crowley Data Poland Sp. z o.o.
- Cyfrowy Polsat S.A.
- GG Network S.A.
- Inea S.A.
- MNI Mobile S.A.
- MNI Telecom S.A.
- Mobile Entertainment Company Sp. z o.o.
- Netia S.A.
- Telefonia Dialog S.A.

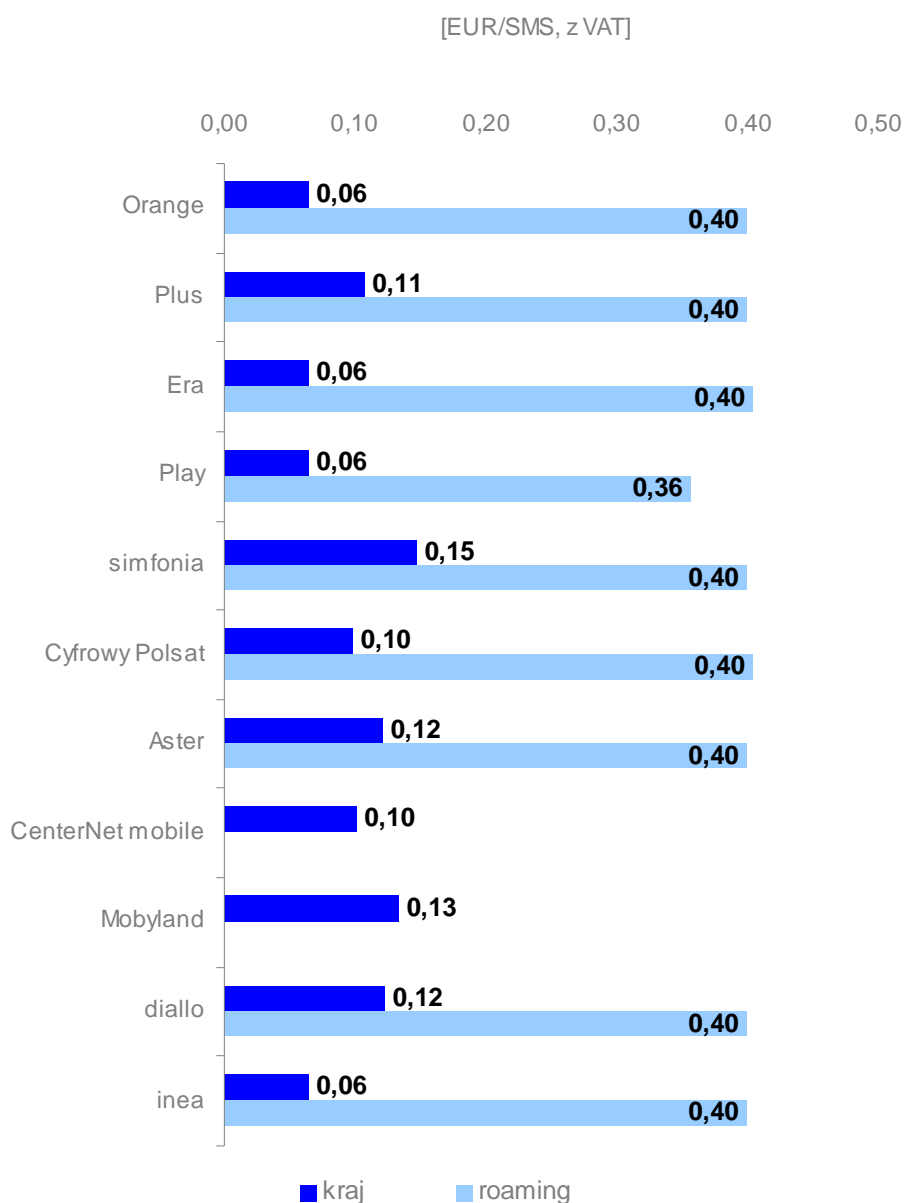
⁵ Opłaty w roamingu regulowanym, Tabela 1.

⁶ W zakresie oferty krajowej, brak oferty w roamingu.

5.2 Wykonywanie połączeń głosowych

Poniżej przedstawiono ceny detaliczne połączeń głosowych wykonywanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym oraz w kraju.

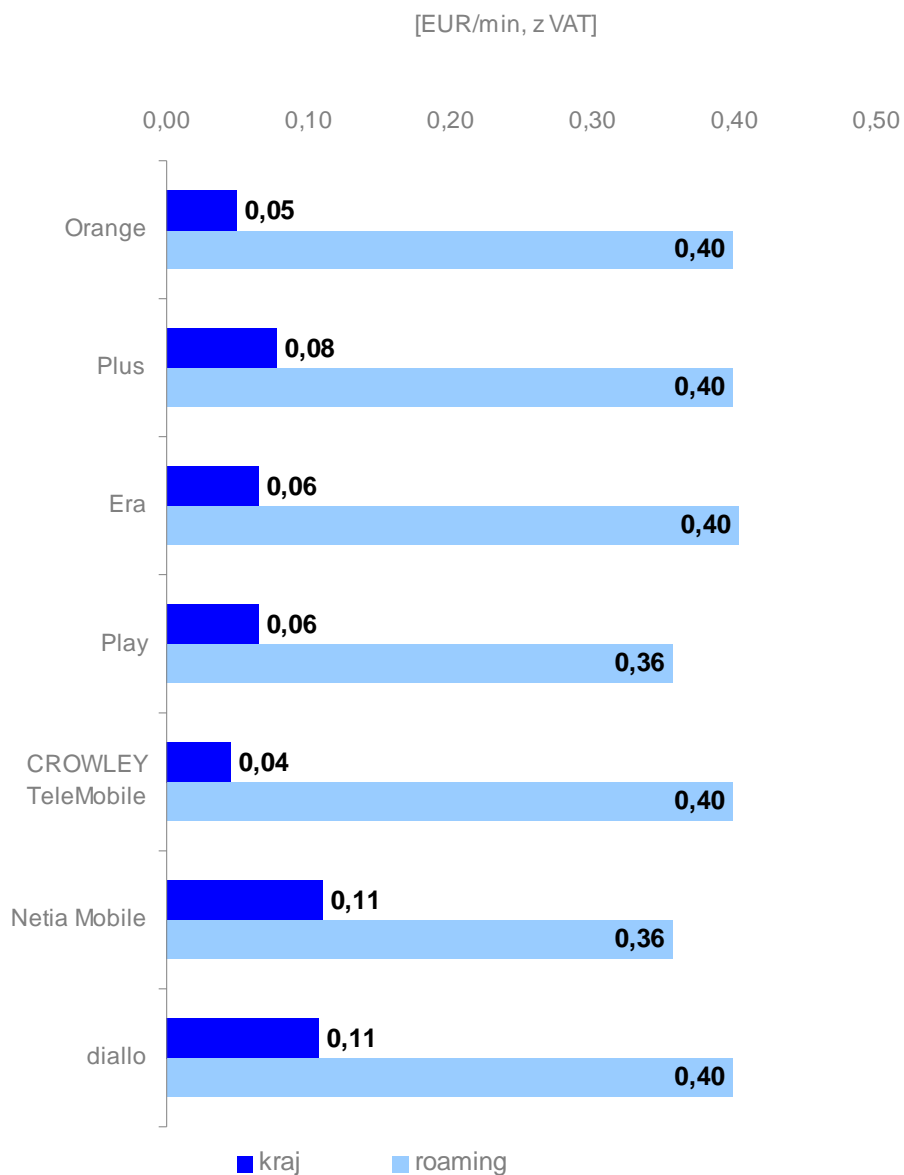
Wykres 30. Ceny połączeń głosowych inicjowanych przez indywidualnych klientów abonentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

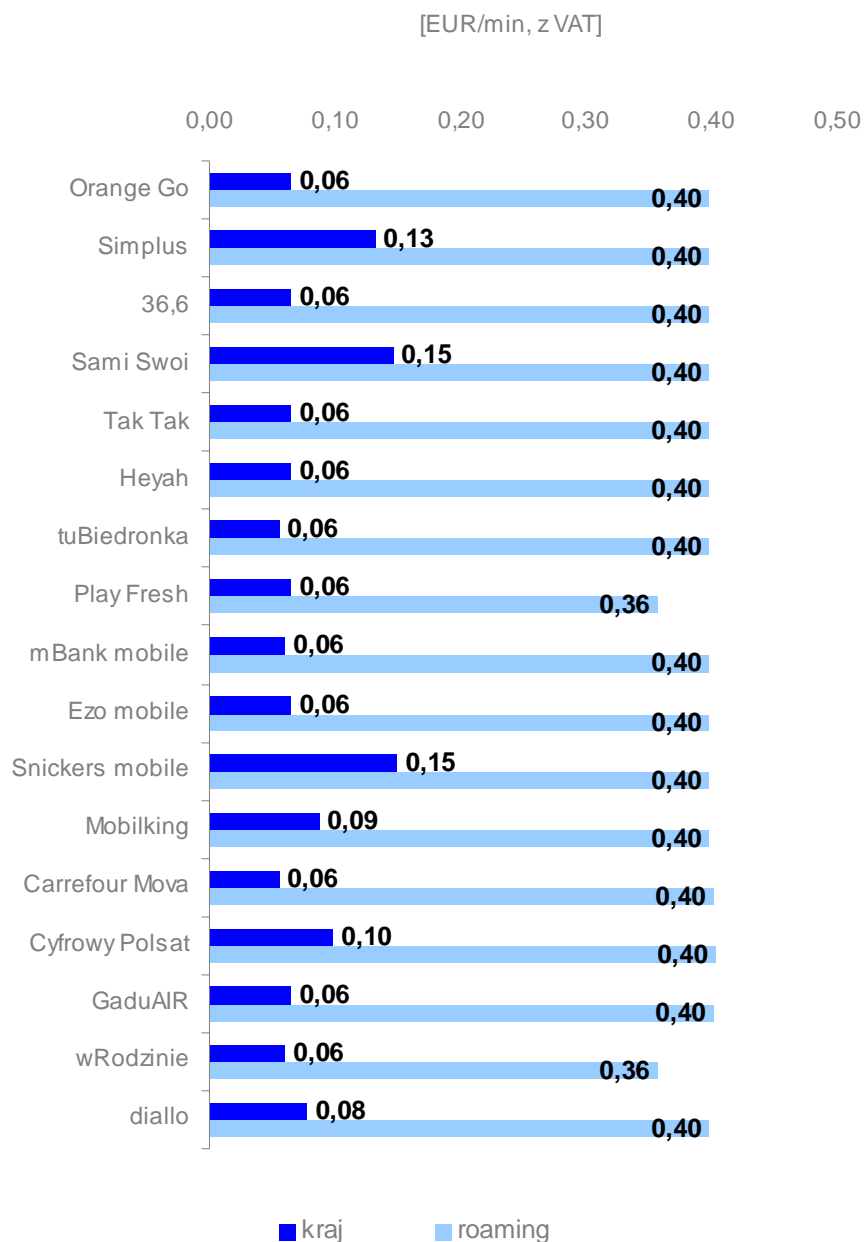
Komentarz: W ofertach CenterNet mobile oraz Mobyland brak usługi połączeń głosowych w roamingu.

Wykres 31. Ceny połączeń głosowych inicjowanych przez biznesowych klientów abonamentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Wykres 32. Ceny połączeń głosowych inicjowanych przez klientów usług przedpłaconych

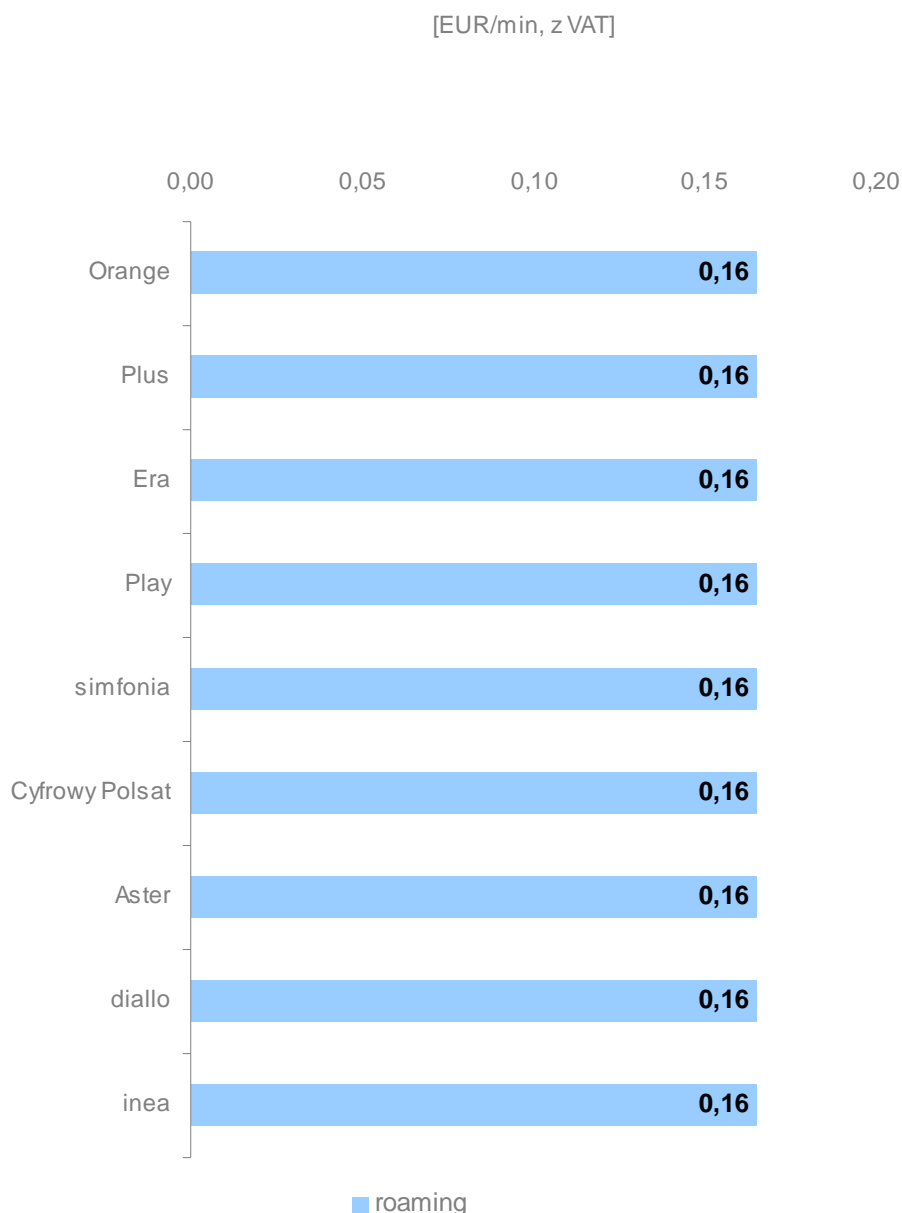


Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

5.3 Odbieranie połączeń głosowych

Poniżej przedstawiono ceny detaliczne połączeń głosowych odbieranych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym (usługa odbierania połączeń głosowych w kraju jest darmowa we wszystkich sieciach).

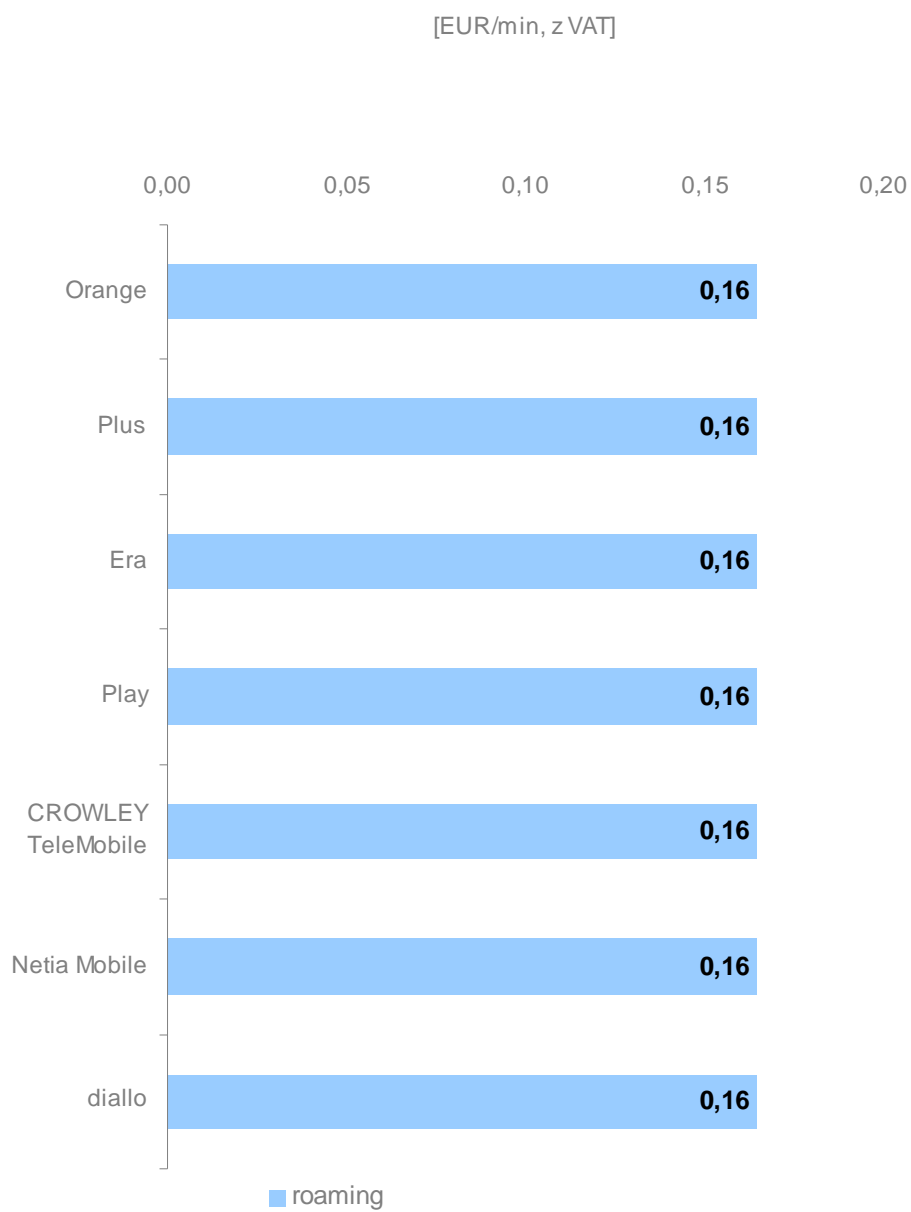
Wykres 33. Ceny połączeń głosowych odbieranych przez indywidualnych klientów abonentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie krajowej odbieranie połączeń głosowych jest darmowe.

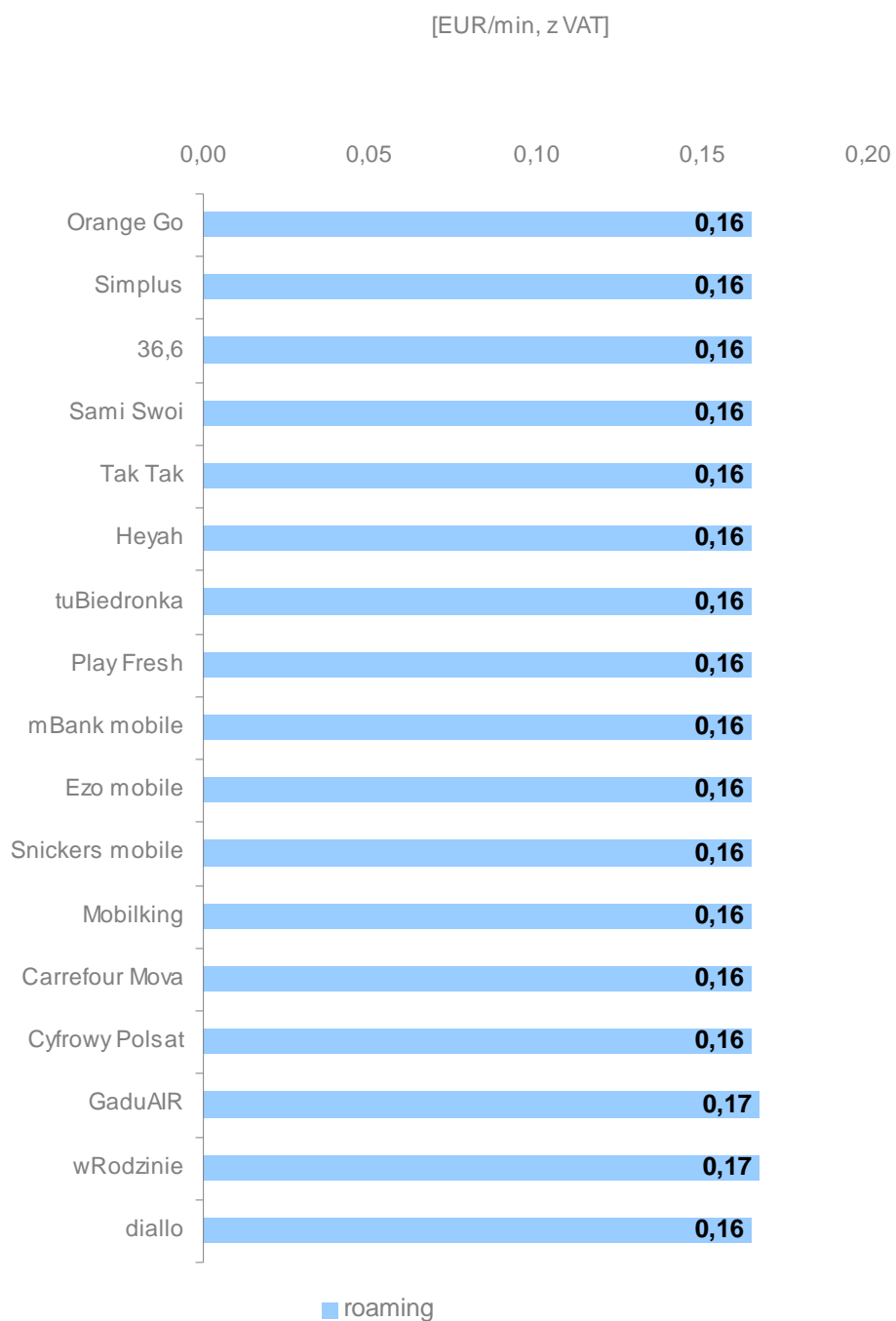
Wykres 34. Ceny połączeń głosowych odbieranych przez biznesowych klientów abonamentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie krajowej odbieranie połączeń głosowych jest darmowe.

Wykres 35. Ceny połączeń głosowych odbieranych przez klientów usług przedpłaconych



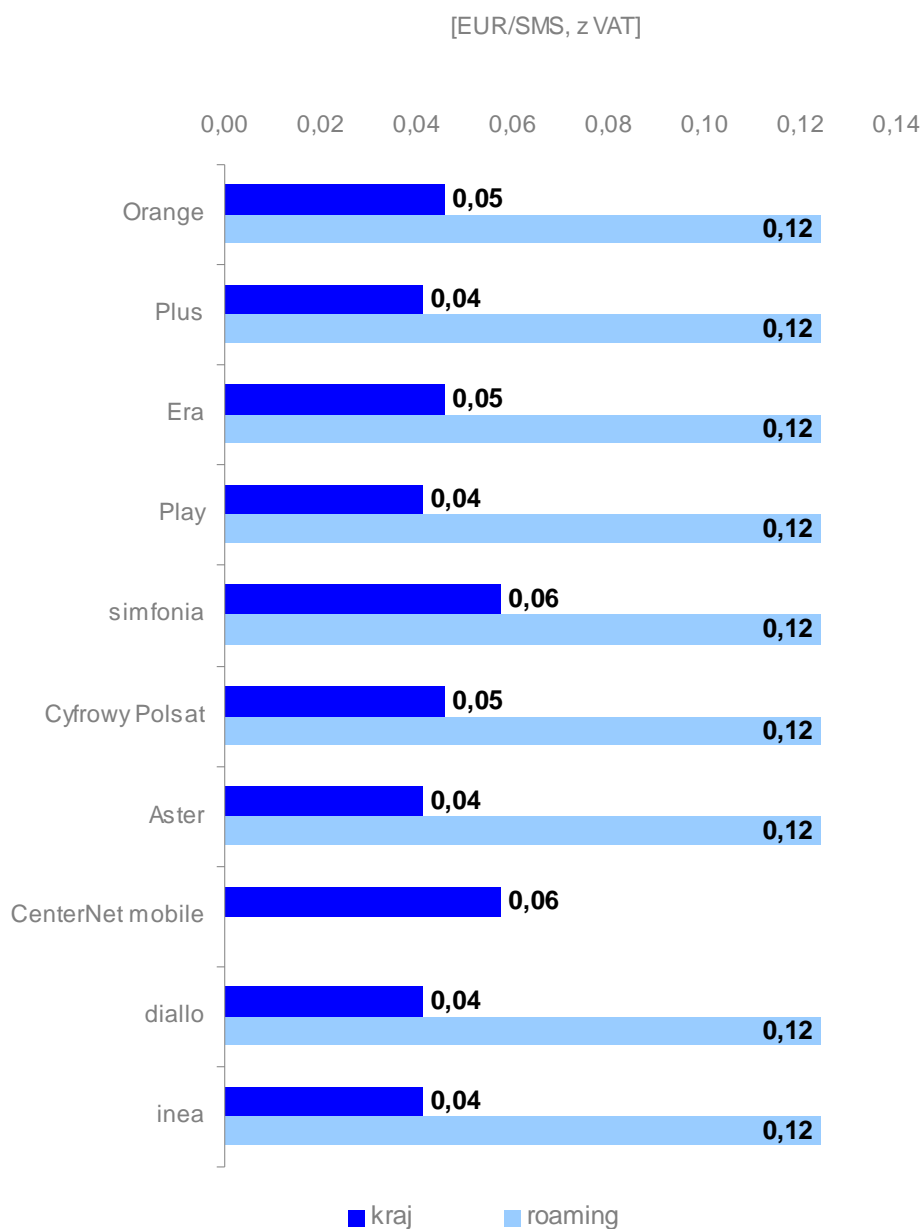
Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie krajowej odbieranie połączeń głosowych jest darmowe.

5.4 Wysyłanie wiadomości SMS

Poniżej przedstawiono ceny detaliczne wiadomości SMS wysyłanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym oraz w kraju.

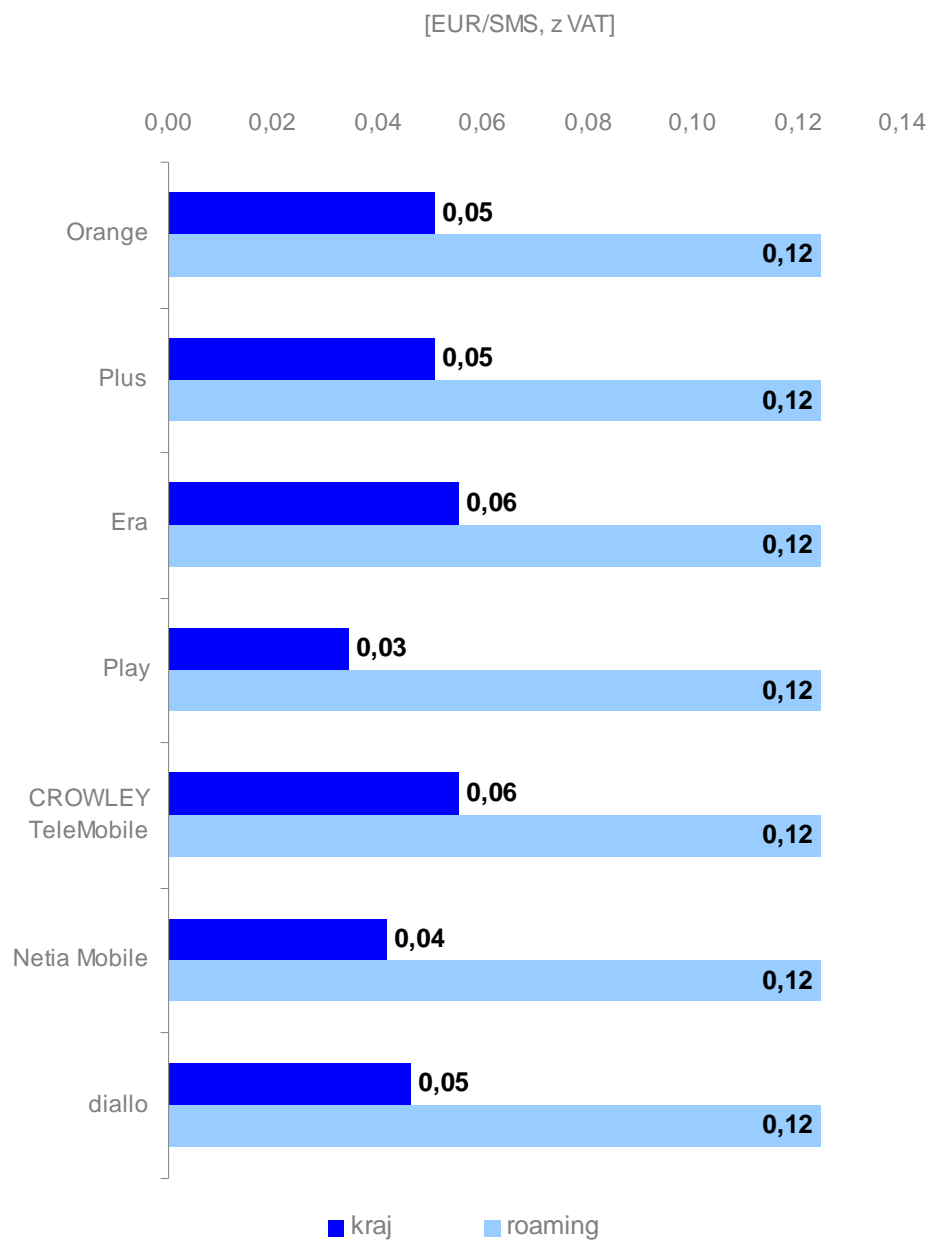
Wykres 36. Ceny wiadomości SMS wysyłanych przez indywidualnych klientów abonentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

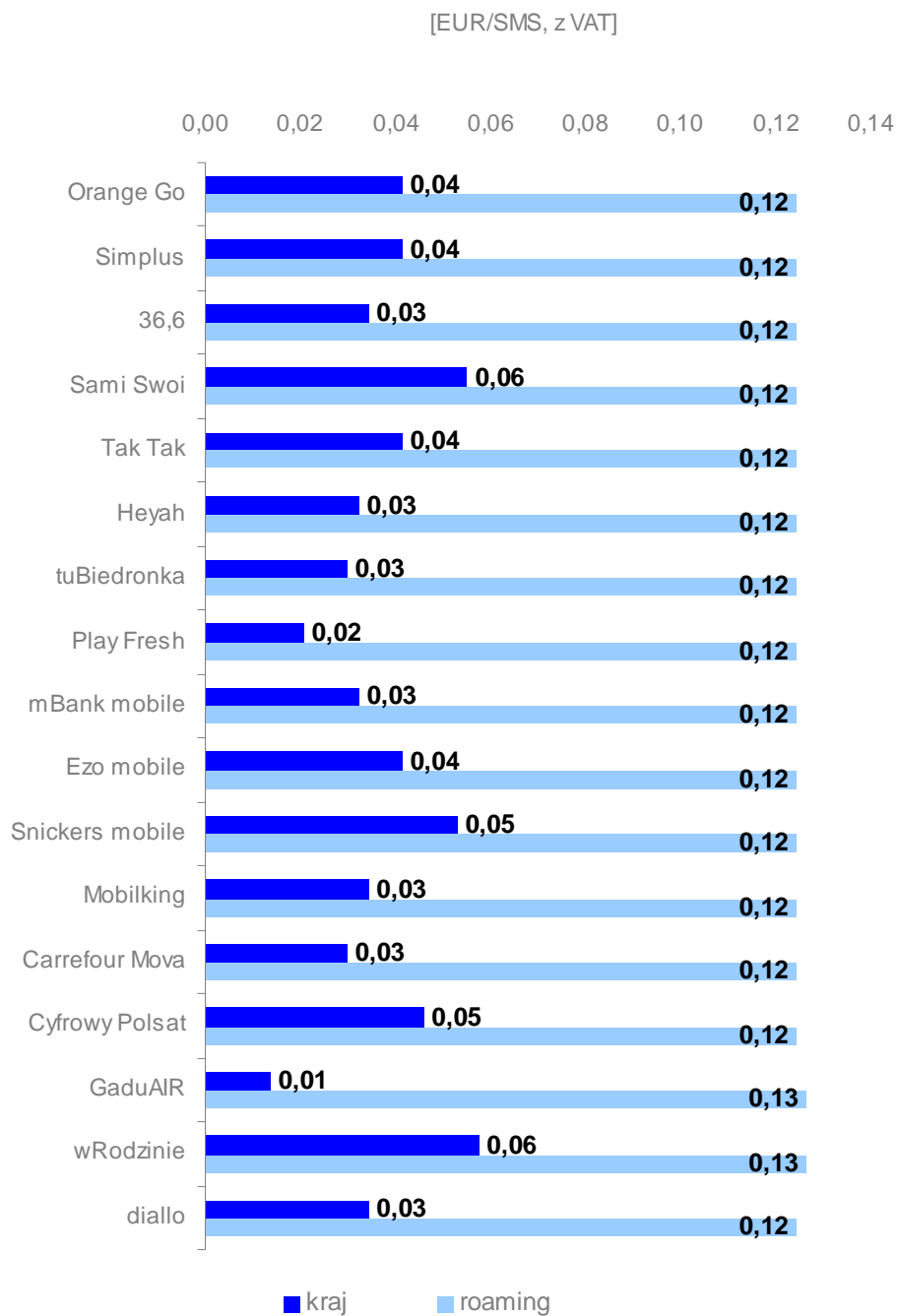
Komentarz: W ofercie CenterNet mobile brak usługi SMS w roamingu.

Wykres 37. Ceny wiadomości SMS wysyłanych przez biznesowych klientów abonamentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Wykres 38. Ceny wiadomości SMS wysłanych przez klientów usług przedpłaconych

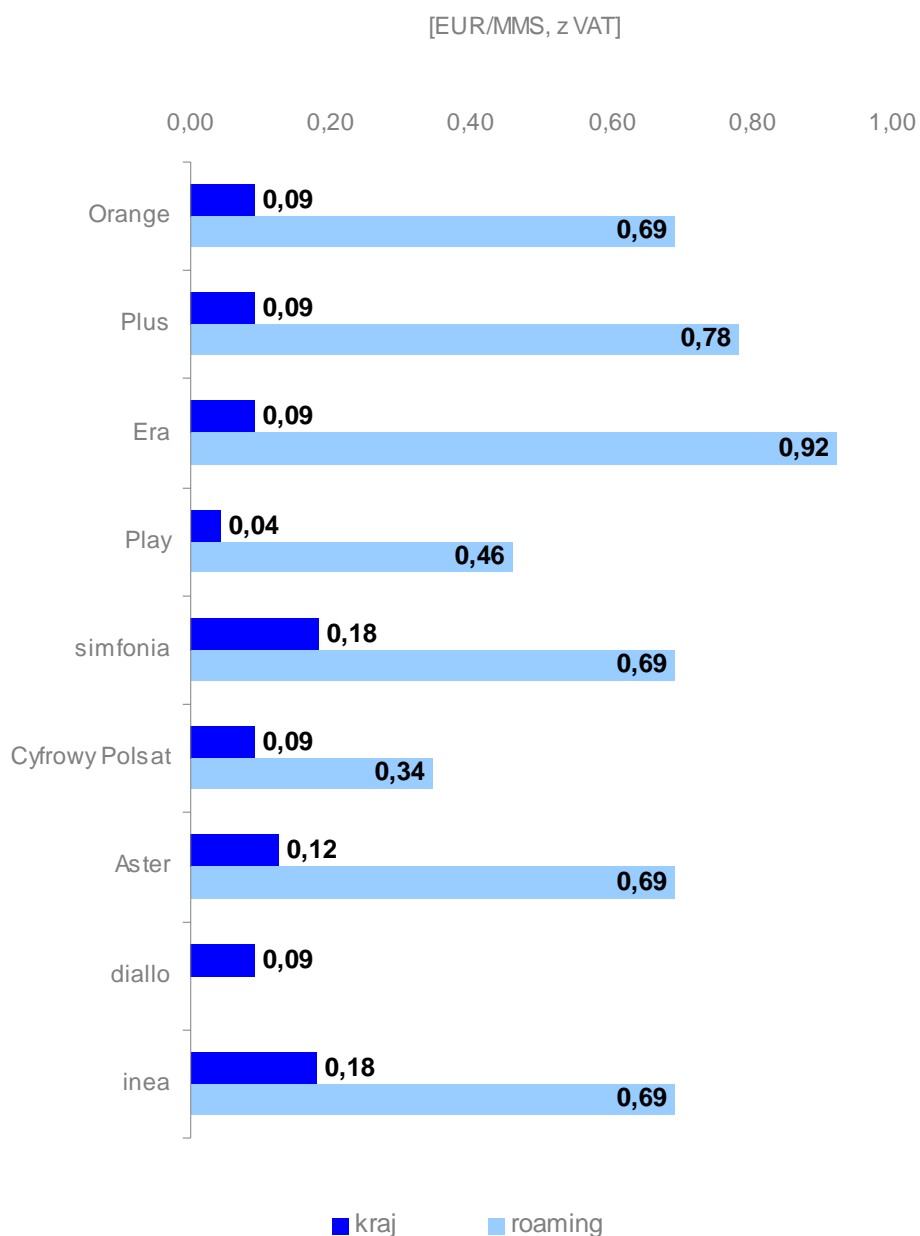


Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

5.5 Wysłanie wiadomości MMS

Poniżej przedstawiono ceny detaliczne wiadomości MMS wysyłanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym oraz w kraju.

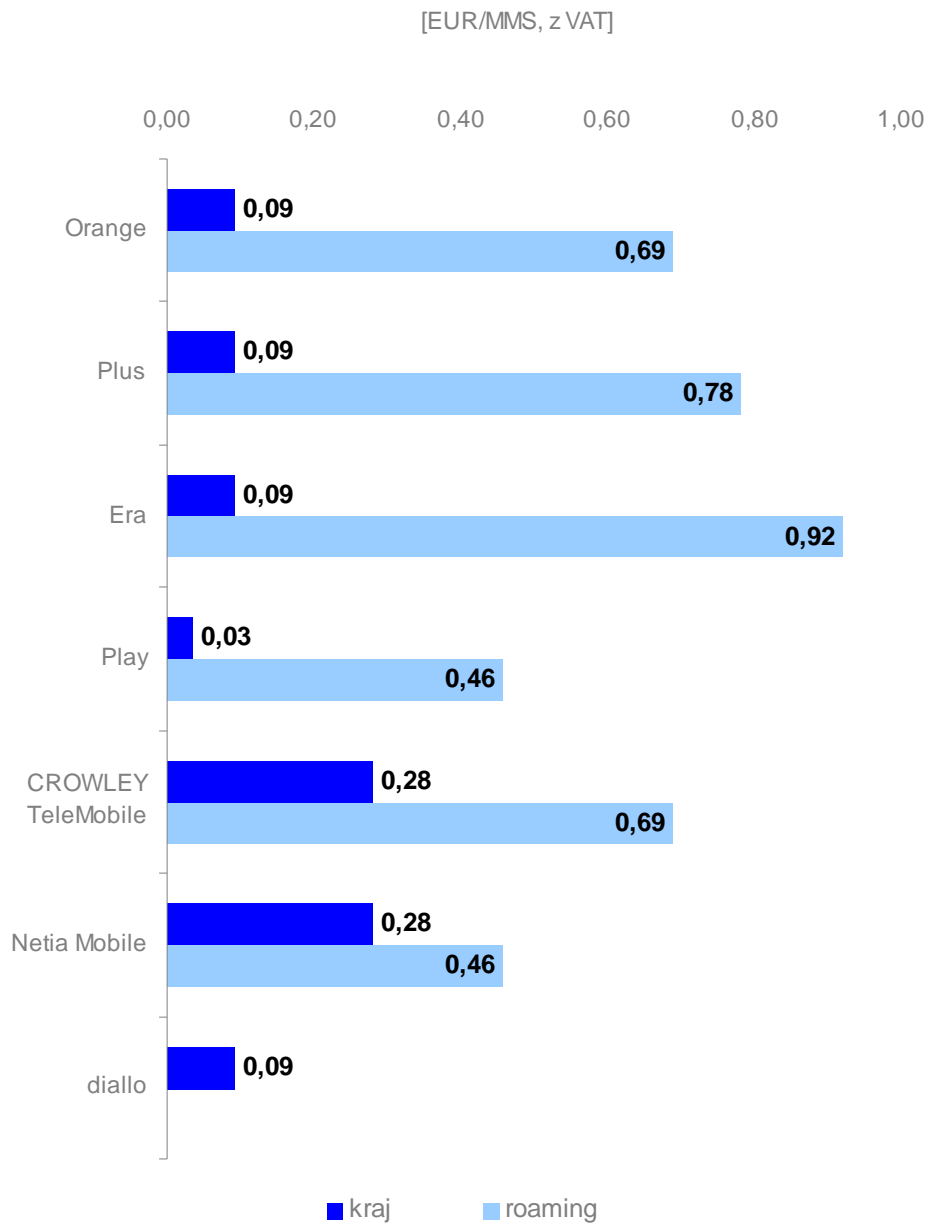
Wykres 39. Ceny wiadomości MMS wysyłanych przez indywidualnych klientów abonentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie diallo brak usługi MMS w roamingu.

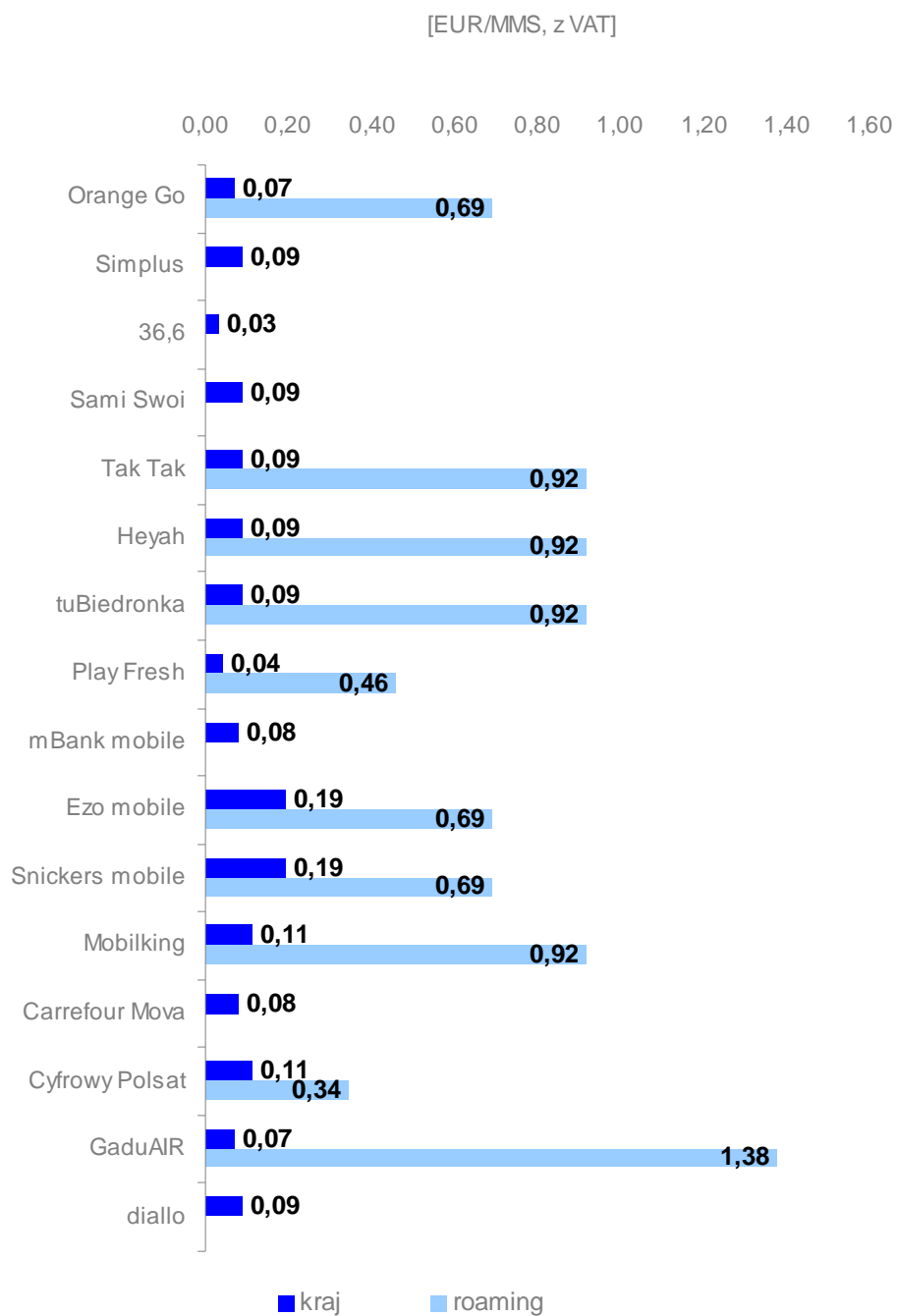
Wykres 40. Ceny wiadomości MMS wysyłanych przez biznesowych klientów abonamentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie diallo brak usługi MMS w roamingu.

Wykres 41. Ceny wiadomości MMS wysyłanych przez klientów usług przedpłaconych



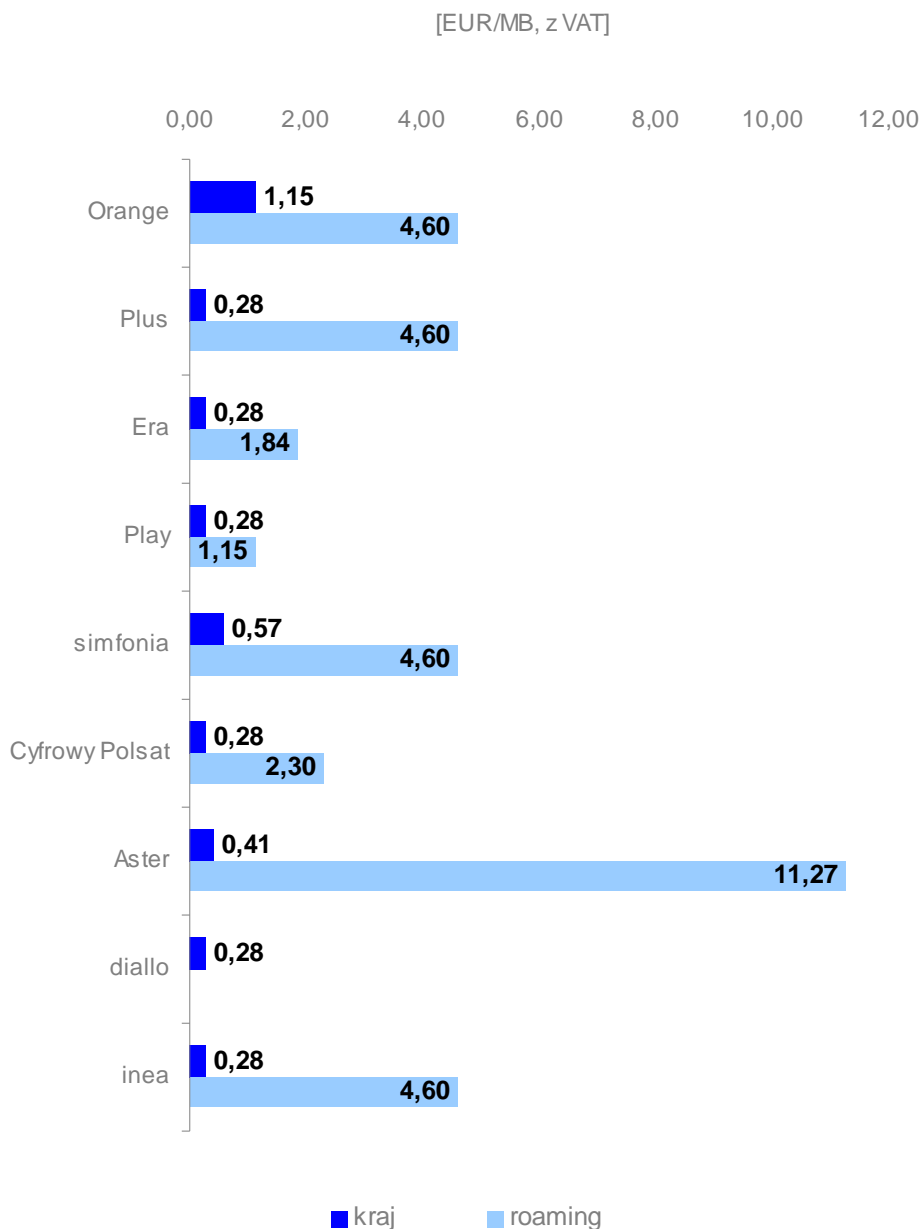
Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofertach Simplus, 36,6, Sami Swoi, mBank mobile, Carrefour Mova, diallo brak usługi MMS w roamingu.

5.6 Korzystanie z transmisji danych

Poniżej przedstawiono ceny detaliczne korzystania z transmisji danych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym oraz w kraju.

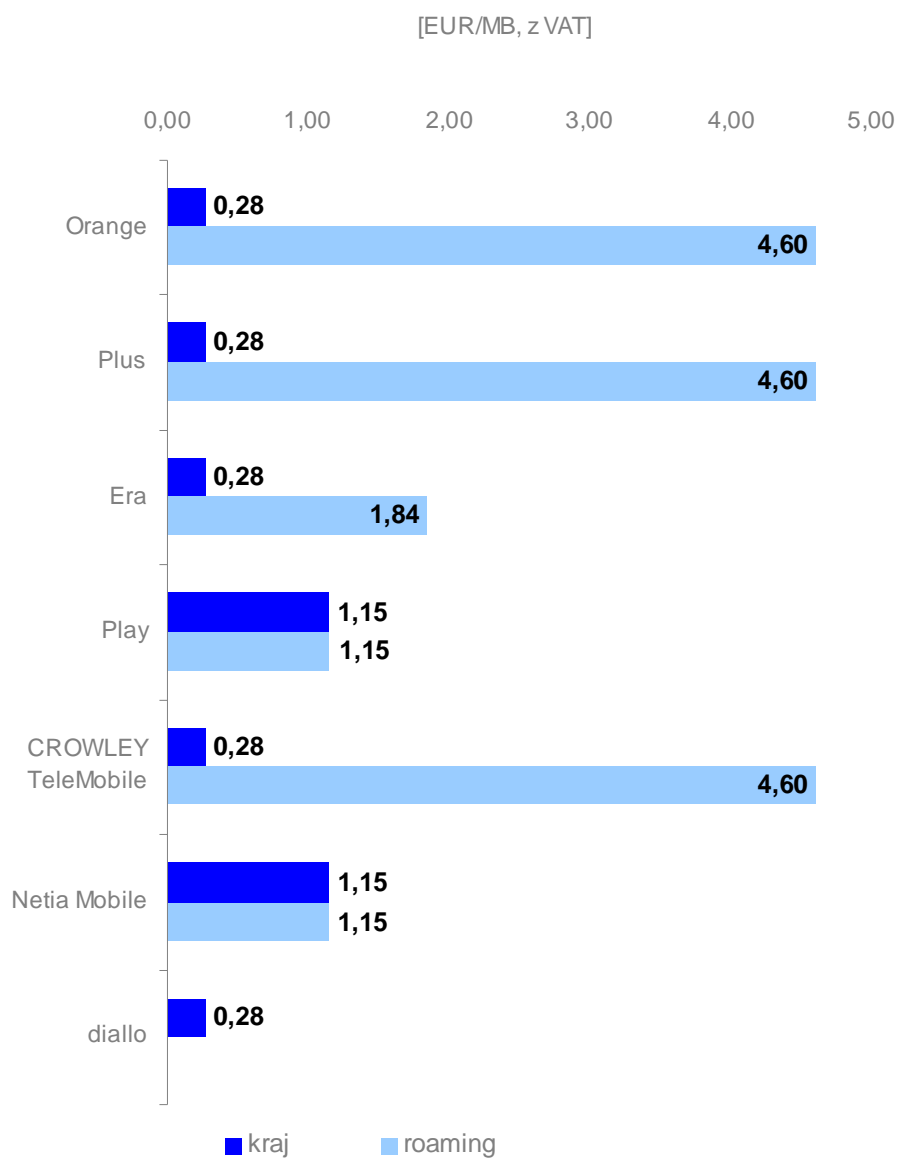
Wykres 42. Ceny transmisji danych realizowanej przez indywidualnych klientów abonentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie diallo brak usługi transmisji danych w roamingu.

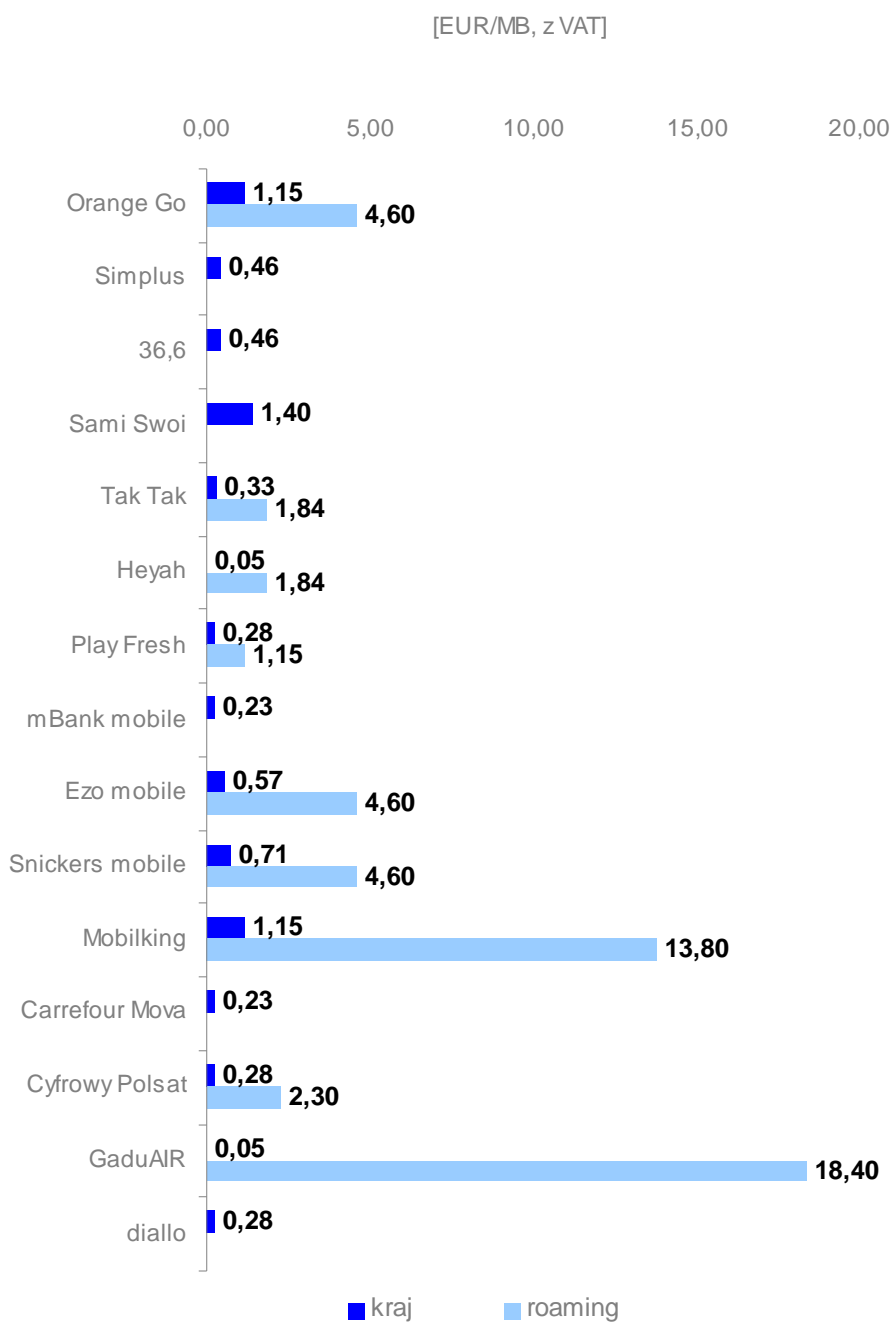
Wykres 43. Ceny transmisji danych realizowanej przez biznesowych klientów abonamentowych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofercie diallo brak usługi transmisji danych w roamingu.

Wykres 44. Ceny transmisji danych realizowanej przez klientów usług przedpłaconych



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz: W ofertach Simplus, 36,6, Sami Swoi, mBank mobile, Carrefour Mova, diallo brak usługi transmisji danych w roamingu.

5.7 Relacje cenowe usług w roamingu i w ramach oferty krajowej operatorów

Tabela 2. Krotność ceny usługi inicjowanej w roamingu wobec inicjowanej w kraju (na podstawie przykładowych ofert operatorów, z rozdziału 5)

<i>operator</i>	<i>profil klienta sieci</i>	<i>marka</i>	<i>połączenie głosowe (wykonywane)</i>	<i>SMS</i>	<i>MMS</i>	<i>transmisja danych</i>
PTK Centertel Sp. z o.o.	Post-paid	Orange	6	3	8	4
	Biznes	Orange	8	2	8	17
	Pre-paid	Orange Go	6	3	10	4
Pocomtel S.A.	Post-paid	Plus	4	3	9	17
	Biznes	Plus	5	2	9	17
	Pre-paid	Simplus	3	3		
	Pre-paid	36,6	6	4		
PTC Sp. z o.o.	Pre-paid	Sami Swoi	3	2		
	Post-paid	Era	6	3	10	7
	Biznes	Era	6	2	10	7
	Pre-paid	Tak Tak	6	3	10	6
	Pre-paid	Heyah	6	4	10	40
P4 Sp. z o.o.	Pre-paid	tuBiedronka	7	4	10	
	Post-paid	Play	6	3	11	4
	Biznes	Play	6	4	13	1
	Pre-paid	Play fresh	6	6	10	4
Aspiro Sp. z o.o.	Pre-paid	mBank mobile	7	4		
MNI Telecom S.A.	Post-paid	simfonia	3	2	4	8
MNI Mobile S.A.	Pre-paid	Ezo mobile	6	3	4	8
MNI Mobile S.A.	Pre-paid	Snickers mobile	3	2	4	6

Mobile Entertainment Company Sp. z o.o.	Pre-paid	Mobilking	5	4	8	12
CP Telecom Sp. z o.o.	Pre-paid	Carrefour Mova	7	4		
Cyfrowy Polsat S.A.	Post-paid	Cyfrowy Polsat	4	3	4	8
	Pre-paid	Cyfrowy Polsat	4	3	3	8
Aster Sp. z o.o.	Post-paid	Aster	3	3	6	27
Crowley Data Poland Sp. z o.o.	Biznes	CROWLEY				
		TeleMobile	9	2	2	17
Netia S.A.	Biznes	Netia Mobile	3	3	2	1
GG Network S.A.	Pre-paid	GaduAIR	6	9	20	400
CenterNet S.A.	Post-paid	CenterNet mobile				
	Pre-paid	wRodzinie	6	2		
Mobyland Sp. z o.o.	Post-paid	Mobyland				
Telefonia DIALOG S.A.	Post-paid	diallo	3	3		
	Biznes	diallo	4	3		
	Pre-paid	diallo	5	4		
INEA S.A.	Post-paid	inea	6	3	4	17
MIN			3	2	2	1
ŚREDNIA (arytmetyczna)			5	3	8	28
MAX			9	9	20	400

Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

Komentarz 1: Znaczna wielokrotność ceny usługi w roamingu wobec ceny usługi krajowej nie przesądza o konkurencyjności oferty operatora. Operator posiadający stosunkowo drogą ofertę w roamingu wobec oferty krajowej, w obu przypadkach może oferować ceny niższe od konkurencji, i odwrotnie.

Komentarz 2: Puste pozycje tabeli wynikają z braku usługi w ofercie krajowej i/lub w roamingu.

Komentarz 3: Wartości poddane zostały zaokrągleniom.

5.8 Podsumowanie

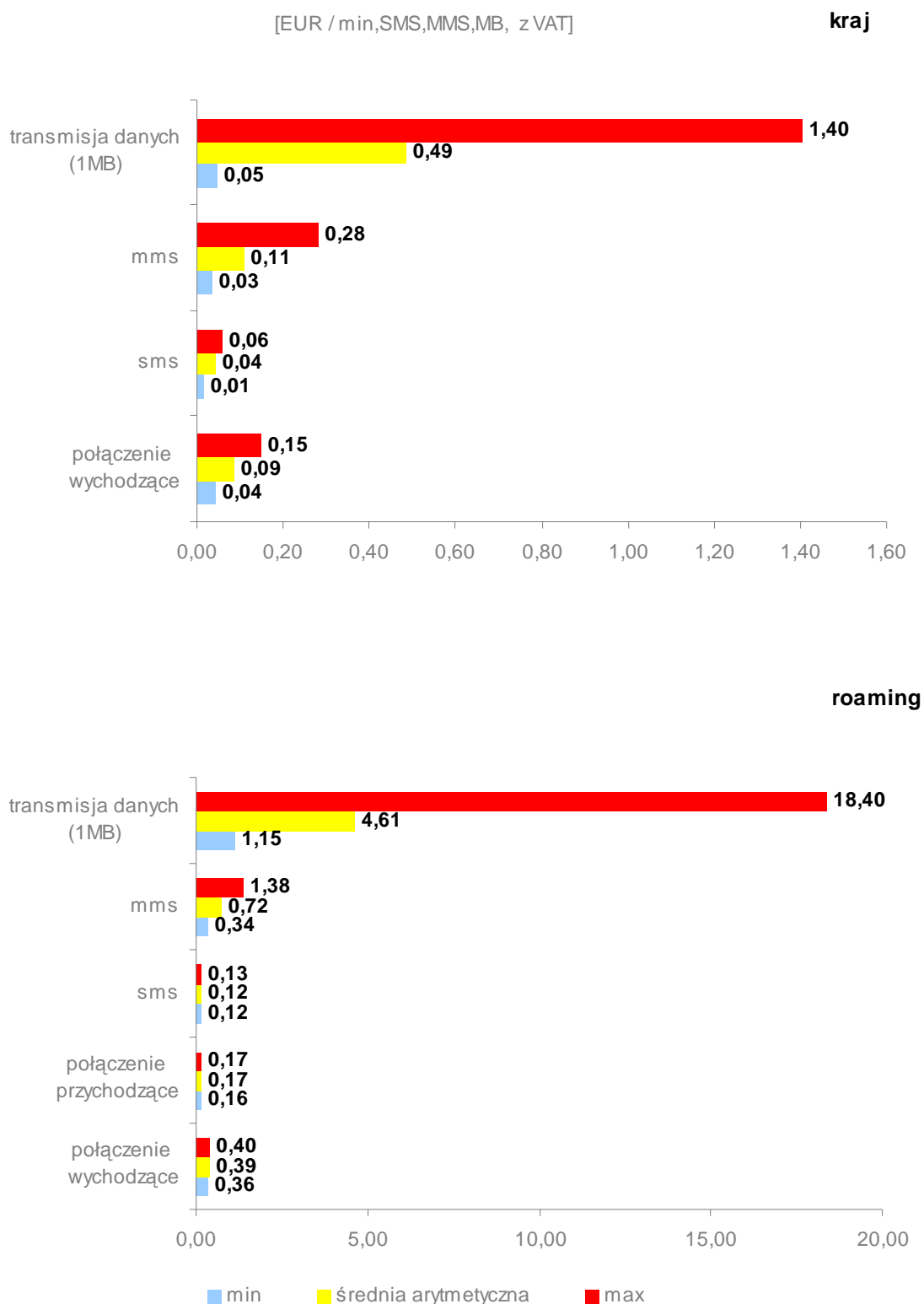
W zakresie detalicznych cen połączeń głosowych w eurotaryfie większość krajowych operatorów telefonii ruchomej oferowała ceny usług na poziomie 0,40 EUR/min dla połączeń wykonywanych (Wykres 30, Wykres 31, Wykres 32) oraz 0,16 PLN/min dla połączeń odbieranych (Wykres 33, Wykres 34, Wykres 35). Jedynymi odstępstwami od reguły były najkorzystniejsze na rynku ceny połączeń wykonywanych na poziomie 0,36 EUR/min, w ofertach Play, Netia Mobile (MVNO współpracujący z P4) i wRodzinie, oraz najmniej korzystne ceny połączeń odbieranych na poziomie 0,17 PLN/min, w ofertach GaduAIR oraz wRodzinie. Większe zróżnicowanie charakteryzowało usługi krajowe, gdzie rozrzut cen połączeń wykonywanych wynosił 0,04 – 0,15 EUR/min (Wykres 45), zaś średnia dla rynku kształtowała się na poziomie 0,09 EUR/min. Najkorzystniejszą ofertę na poziomie właśnie 0,04 EUR/min posiadała sieć Crowley TeleMobile, natomiast najmniej korzystną sieci Sami Swoi, simfornia, Snickers mobile. Dysproporcje między cenami połączeń głosowych wykonywanych w roamingu i w kraju wynosiły od 3 (oferty Simplus, Sami Swoi, simfornia, Snickers mobile, Aster, Netia Mobile, diallo) do 9 razy (Crowley TeleMobile), zaś średnio oferta w roamingu była 5-krotnie droższa od oferty krajowej (Tabela 2).

W zakresie detalicznych cen wiadomości SMS w eurotaryfie SMS, analogicznie jak w przypadku połączeń głosowych, prawie wszyscy operatorzy oferowali klientom sieci ten sam poziom cen, tj. 0,12 EUR/SMS (Wykres 36, Wykres 37). O 1 eurocent drożej płacili klienci sieci GaduAIR oraz wRodzinie (Wykres 38). Podobnie jak w usługach głosowych, większe zróżnicowanie cen wiadomości SMS charakteryzowało oferty krajowe, gdzie rozrzut wynosił 0,01 – 0,06 EUR/SMS (Wykres 45), zaś średnia dla rynku kształtowała się na poziomie 0,04 EUR/SMS. Najkorzystniejszą ofertę na poziomie właśnie 0,01 EUR/SMS posiadała sieć GaduAIR, natomiast najmniej korzystne były oferty Sami Swoi, Era dla biznesu, simfornia, Crowley TeleMobile, CenterNet mobile, w Rodzinie. Dysproporcje między cenami wiadomości SMS wysyłanych w roamingu i w kraju wynosiły od 2 (oferty Orange dla biznesu, Plus dla biznesu, Sami Swoi, Era dla biznesu, simfornia, Snickers mobile, Crowley TeleMobile, wRodzinie) do 9 razy (GaduAIR), zaś średnio oferta w roamingu była 3-krotnie droższa od oferty krajowej (Tabela 2).

Regulacji w roamingu nie podlega natomiast cena jednostkowa usługi wiadomości MMS i w tym przypadku ceny usługi charakteryzowały się zdecydowanie większym aniżeli dla połączeń głosowych i wiadomości SMS zróżnicowaniem. Rozrzut cen wynosił 0,34 – 1,38 EUR/MMS (Wykres 39, Wykres 40, Wykres 41), zaś średnia dla rynku kształtowała się na poziomie 0,72 EUR/MMS. Najkorzystniejszą ofertę na poziomie 0,34 EUR/MMS posiadał Cyfrowy Polsat, natomiast najmniej korzystną na poziomie 1,38 EUR/MMS GaduAIR i był to zarazem jedyny przypadek ceny przekraczającej 1 EUR. W ofertach krajowych przedział cenowy wiadomości MMS wynosił 0,03 – 0,28 EUR/MMS (Wykres 45), a średnia dla rynku wynosiła 0,11 EUR/MMS. Najtaniej za wysyłanie MMS płacili użytkownicy 36,6 oraz Play dla biznesu, najdrożej abonenci Crowley TeleMobile oraz Netia Mobile. W ostatnich dwóch z wymienionych ofert były również najmniejsze dysproporcje cen krajowych i w roamingu, 2-krotne (Tabela 2). Największa, blisko 20-krotna dysproporcja występowała natomiast w ofercie GaduAIR.

Analogicznie jak MMS, cenowej regulacji w roamingu nie podlega także usługa transmisji danych. W jej przypadku rozrzut cen usługi wynosił 1,15 – 18,40 EUR/MB (Wykres 42, Wykres 43, Wykres 44), zaś średnia dla rynku 4,61 EUR/MB. Najkorzystniejszą ofertę posiadały sieci Play oraz Netia Mobile, z kolei najmniej korzystną GaduAIR. Rozrzut cen ofert krajowych był zdecydowanie mniejszy i wynosił 0,05 – 1,40 EUR/MB (Wykres 45) ze średnią na poziomie 0,49 EUR/MB. Najlepszą ofertę posiadały sieci Heyah oraz GaduAIR, zaś najmniej korzystną Sami Swoi. W konsekwencji posiadania najtańszej oferty krajowej i najdroższej na rynku oferty w roamingu, absolutnym rekordem była różnica między cenami w sieci GaduAIR, gdzie 1 MB w roamingu był aż 400-krotnie droższy od 1 MB usługi krajowej (Tabela 2).

Wykres 45. Minimalne, średnie oraz maksymalne ceny detaliczne usług w ofertach krajowych i w roamingu



Źródło: UKE na podstawie informacji operatorów.

6. Wnioski z raportu

Analizie poddano usługi roamingu realizowane w Polsce przez klientów zagranicznych operatorów (roaming pasywny) jak również realizowane przez klientów polskich operatorów poza granicami kraju (roaming aktywny), w okresie 1q '10 – 2q '10. Przeanalizowano również detaliczne cenniki polskich sieci telefonii ruchomej, wg stanu na 27 września 2010 r.

W zakresie usług w roamingu pasywnym wzrost wykorzystania w okresie 1q '10 – 2q '10 odnotowały praktycznie wszystkie usługi. W przypadku połączeń głosowych największy przyrost (ok. 35%) wykorzystania między kwartałami dotyczył usług realizowanych w Polsce przez klientów operatorów spoza Unii Europejskiej (tzw. klientów reszty świata). Klienci z Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego wizytujący Polskę w pierwszej połowie 2010 roku najsilniej ze wszystkich zwiększali wykorzystanie wiadomości SMS (wzrost użycia między 1q '10 a 2q '10 aż ok. 135%), jak również transmisji danych (aż o ok. 312%). W obu przypadkach były to usługi realizowane poza grupą, tj. w relacji z innymi niż z powiązanymi kapitałowo i/lub marką, operatorami telefonii ruchomej.

Wskazywane wzrosty wolumenów w oczywisty sposób przełożyły się na wzrosty przychodów, w tym największe o ok. 84% dla połączeń głosowych oraz o ok. 115% dla wiadomości SMS w ramach Unii Europejskiej/Europejskiego Obszaru Gospodarczego poza grupą, jak również o ok. 54% dla transmisji danych realizowanej przez klientów operatorów reszty świata.

Nie było zaskoczenia w przypadku średnich stawek hurtowych rozliczeń operatorów za usługi realizowane przez ich klientów. Regułą jest, że zdecydowanie najdroższe są usługi realizowane w relacji Polski z krajami spoza Unii Europejskiej. Na terenie Wspólnoty połączenia głosowe, wiadomości SMS oraz transmisja danych nie przekroczyły regulowanych poziomów: dla połączeń głosowych stawka wyniosła w 2q '10 0,21 EUR/min bez VAT wobec limitu 0,26 EUR/min bez VAT, dla wiadomości SMS stawka była równa limitowi i wyniosła 0,04 EUR/SMS bez VAT, zaś w przypadku transmisji danych stawka wyniosła 0,19 – 0,21 EUR/MB bez VAT wobec limitu 1 EUR/MB i była to największa dysproporcja między rzeczywistym poziomem opłat a dopuszczalnym regulacyjnie limitem.

W zakresie usług w roamingu aktywnym sytuacja była zdecydowanie bardziej zróżnicowana. Rosło zainteresowanie połączeniami głosowymi w ramach eurotaryfy, co ciekawe zdecydowanie bardziej wśród klientów usług przedpłaconych (wzrost o ok. 41% ilości połączeń wykonywanych na przestrzeni 1q '10 – 2q '10 oraz o ok. 40% ilości połączeń odbieranych) aniżeli klientów abonamentowych, gdzie wzrosty zainteresowania nie przekraczały 4%. O ok. 23% wzrosło zużycie wiadomości SMS w ramach eurotaryfy SMS. Dość wyraźne spadki zainteresowania, nie tylko na terenie Wspólnoty ale także w krajach reszty świata (z największym na poziomie ok. 55%) odnotowały usługi transmisji danych realizowanej przez Polaków poza granicami kraju.

Analogicznie jak na poziomie hurtowym, preferencje Polaków znalazły wierne odzwierciedlenie w detalicznych przychodach krajowych operatorów. Dla połączeń głosowych, najwięcej wzrastały w pierwszej połowie 2010 r. przychody z klientów usług przedpłaconych (o ok. 40% z połączeń wykonywanych i o ok. 42% z odbieranych w eurotaryfie oraz o ok. 82% z połączeń wykonywanych i o ok. 80% z odbieranych w krajach reszty świata). 23-procentowy wzrost wysyłania wiadomości w ramach eurotaryfy SMS przełożył się na 28-procentowy wzrost przychodów z tej usługi, zaś spadki zainteresowania transmisją danych, największe wśród klientów usług pre-paid, znalazły wierne odbicie w malejących między kwartałami przychodach, gdzie największy o ok. 53% spadek wpływów dotyczył wykorzystania transmisji przez Polaków w krajach reszty świata.

Podobnie jak w przypadku usług realizowanych w Polsce przez klientów zagranicznych sieci, Polacy korzystający z roamingu poza granicami kraju zdecydowanie więcej płacili podróżując poza Unię Europejską / Europejski Obszar Gospodarczy aniżeli na terenie Wspólnoty. Warto

natomiast podkreślić, iż pierwszy raz od istnienia regulacji roamingu, tj. od 2007 r. średnie stawki detaliczne nie odzwierciedlały wiernie dopuszczalnych regulacyjnie limitów, a wielu przypadkach znalazły się znacznie poniżej ich poziomu. I tak maksymalna detaliczna cena połączenia wykonywanego w ramach eurotaryfy wynosiła w pierwszej połowie 2010 r. 0,43 EUR/min bez VAT, zaś rynkowe średnie stawki usługi plasowały się na poziomach 0,31 EUR/min bez VAT dla pre-paid oraz 0,32 EUR/min bez VAT dla post-paid w 2q '10. W przypadku połączeń odbieranych regulowanej cenie maksymalnej 0,19 EUR/min bez VAT odpowiadały rynkowe średnie na poziomach 0,16 EUR/min bez VAT dla pre-paid oraz 0,17 EUR/min bez VAT dla post-paid w 2q '10. Dla wiadomości SMS różnica między maksymalną dopuszczalną ceną detaliczną wynoszącą 0,11 EUR/SMS bez VAT, a rzeczywistą średnią stawką usługi wynosiła 0,03 EUR. W tym przypadku nawet wiadomości wysyłane poza eurotaryfą SMS na terenie Wspólnoty kosztowały średnio ok. 0,10 EUR/SMS bez VAT, a więc również poniżej regulowanego maksimum. W przypadku transmisji danych, jedynej nieregulowanej na poziomie detalicznym usługi w roamingu, średnia stawka w 2q '10 spadła nawet do 2,07 EUR/MB dla usług realizowanych poza grupą oraz 2,96 EUR/MB dla usług realizowanych w grupie operatorów powiązanych kapitałowo / marką przez klientów pre-paid. Dla porównania w 4q '09⁷ Polacy płacili za 1 MB danych 3,02 EUR dla usług realizowanych poza grupą oraz 2,63 EUR w grupie operatorów powiązanych kapitałowo / marką, zaś dwa lata wcześniej⁸ było to średnio aż 10,22 EUR/MB poza grupą oraz 8,43 EUR/MB w ramach grupy. Można powiedzieć, iż po znacznych kilkukrotnych spadkach cen w ostatnich latach, średnie ceny transmisji danych stopniowo stabilizują się na poziomie ok. 3 EUR/MB, co jest zbliżone z poziomem cenowym tej usługi w Unii Europejskiej.

Chociaż wartości średnie za pierwszą połowę 2010 r. wykazują teoretyczne odejście przez operatorów od „ustawiania” cen tuż pod regulowanymi limitami (znaczenie w tym przypadku może mieć zmienność kursu i prognozy rozliczeń), bezpośrednia analiza cenników dowodzi, iż w wielu miejscach jest to nadal stały mechanizm konstruowania oferty dla klienta. O ile w przypadku połączeń wykonywanych średnia arytmetyczna ze wszystkich rynkowych ofert wynosiła 0,39 EUR/min z VAT (1,76 PLN/min z VAT) wobec dopuszczalnego maksimum ok. 0,48 EUR/min z VAT (ok. 1,94 PLN/min z VAT), różnica ta stanowiła właściwie wyłącznie konsekwencję obawy operatorów przed rozwiązaniem przez abonamentowych klientów sieci umów wskutek podwyższenia ceny, do czego klient ma prawo z mocy Prawa telekomunikacyjnego. W większości cenników detalicznych połączenie wykonywane w eurotaryfie nieprzerwanie od połowy 2008 roku (a więc od czasów kiedy polska waluta była bardzo mocna wobec euro, 3,2067 PLN z 1 EUR) kosztowało 1,79 PLN. W przypadku połączeń odbieranych w eurotaryfie prawie wszystkie krajowe oferty zawierały cenę na poziomie 0,16 EUR/min z VAT (0,74 PLN/min z VAT) a więc tyle ile wynosi obecnie dopuszczalny eurotaryfą poziom cenowy tej usługi w przeliczeniu na polską walutę. Tak samo przedstawiała się sytuacja wiadomości SMS, gdzie również w prawie wszystkich ofertach klienci płacili 0,12 EUR/SMS z VAT (0,54 PLN/SMS z VAT), a więc dokładnie tyle ile maksymalnie pozwala eurotaryfa SMS. Jediną usługą charakteryzującą się zdecydowanie większą różnorodnością cenową była nieregulowana detalicznie transmisja danych. W jej przypadku rozpiętość przedziału cenowego wynosiła 1,15 – 18,40 EUR/MB z VAT, zaś średnia dla rynku wynosiła 4,61 EUR/MB z VAT. Zdecydowanie najkorzystniejszą na rynku ofertę posiadały w tym przypadku sieci Play oraz Netia Mobile, najmniej korzystną GaduAIR.

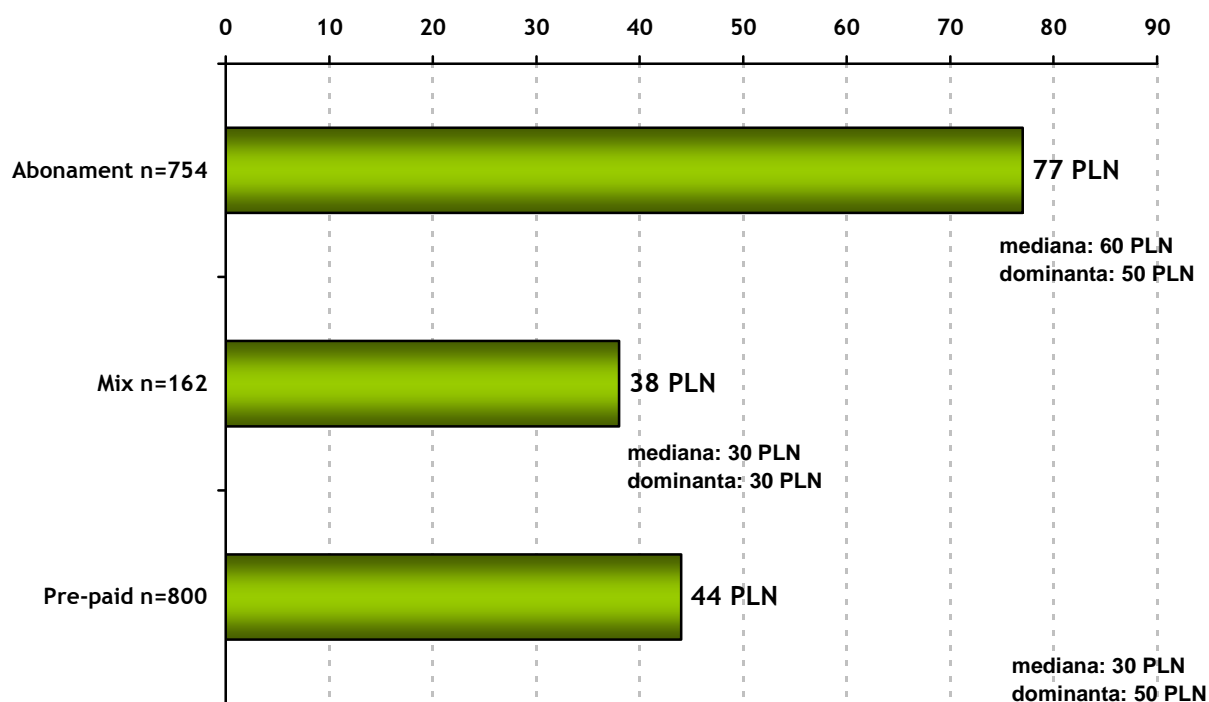
Większą różnorodność prezentowały oferty krajowe, w których średnie detaliczne ceny wynosiły odpowiednio: 0,09 EUR/min z VAT za połączenie wykonywane, 0,04 EUR z VAT za wiadomość SMS, 0,11 EUR z VAT za wiadomość MMS oraz 0,49 EUR/MB z VAT za transmisję danych.

⁷ Raport o usługach telefonii ruchomej w roamingu międzynarodowym wewnątrz Wspólnoty. Warszawa, marzec 2010 r., Wykres 26.

⁸ Raport o cenach usług telefonii ruchomej w roamingu międzynarodowym wewnątrz Wspólnoty. Warszawa, lipiec 2008 r., Wykres 8.

W konsekwencji usługi w roamingu były droższe od ofert krajowych średnio 5-krotnie w przypadku wykonywanych połączeń, 3-krotnie w przypadku wysyłanych wiadomości SMS, 8-krotnie w przypadku wysyłanych wiadomości MMS oraz 28-krotnie w przypadku realizowanej transmisji danych. Zarówno dla wiadomości MMS jak i transmisji danych średnią arytmetyczną z usług w roamingu zaważyły oferty GaduAIR, które na rynku krajowym były z kolei jednymi z najatrakcyjniejszych. Klienci pre-paid sieci płacili najwyższą na rynku cenę wysłania wiadomości MMS w roamingu – 1,38 EUR z VAT i jednocześnie jedną z niższych cen usługi w kraju, na poziomie 0,07 EUR/MMS z VAT. W przypadku transmisji danych absolutnie bezkonkurencyjnej ofercie krajowej na poziomie 0,05 EUR/MB z VAT towarzyszyła 400-krotnie (!) droższa oferta w roamingu na poziomie 18,40 EUR/MB i była to najwyższa cena na rynku. Na przykładzie strategii cenowej GaduAIR, ale również innych operatorów stosujących znaczne dysproporcje w cenach usług krajowych i w roamingu można wyciągnąć wniosek, iż roaming w dalszym ciągu jest ofertą nieistotną z punktu widzenia operatora.

Wykres 46. Średnia miesięczna opłata za korzystanie z telefonu komórkowego (w PLN; n podano dla każdej opcji z osobna)



Źródło: *Rynek telekomunikacyjny w Polsce w 2009 roku. Klienci indywidualni*. Raport z badania konsumenckiego przeprowadzonego przez PBS DGA Sp. z o.o. na zlecenie UKE. Sopot, grudzień 2009.

W powszechnej w Europie praktyce usługi roamingu nie są indywidualnie negocjowane przez klienta, stanowią jedynie dodatek do oferty krajowej. Faktem jest, że corocznie tylko ok. 28% użytkowników⁹ komórek deklaruje korzystanie z roamingu, mimo iż w pierwszej połowie 2010 r. wg danych UKE aż 25 275 tys. klientów post-paid, 16 057 tys. klientów pre-paid oraz 102 tys. klientów special corporate miało włączoną usługę roamingu przez operatora. Trudno ocenić, czy 70% respondentów (użytkowników) nie korzysta z roamingu z

⁹ *Rynek telekomunikacyjny w Polsce w 2009 roku. Klienci indywidualni*. Raport z badania konsumenckiego przeprowadzonego przez PBS DGA Sp. z o.o. na zlecenie UKE. Sopot, grudzień 2009.

uwagi na brak wyjazdów zagranicznych czy też z uwagi na wciąż wysokie ceny w porównaniu z ofertami krajowymi.

Z danych Instytutu Turystyki wynika iż w 1q 2010 r. ok. 9,1 mln polskich obywateli przekroczyło granicę kraju¹⁰, zaś w pierwszej połowie 2010 r. było ok. 19,5 mln wyjazdów Polaków za granicę¹¹. Można więc założyć, iż w ciągu roku wyjazdów zagranicznych jest ok. 36 – 39 mln. To istotny segment potencjalnych klientów docelowych, bo każde przekroczenie granicy prowadzi do uruchomienia roamingu (przy penetracji rynku powyżej 100% większość wyjeżdżających ma telefon komórkowy), nawet przy kontrargumencie, że liczba potencjalnych użytkowników roamingu jest znacznie mniejsza niż liczba przekroczeń granicy (np. klienci biznesowi z reguły podróżują za granicę wiele razy w ciągu roku).

Walka o klienta powinna uwzględniać zasobność jego portfela. Jeśli przeciętny klient pre-paid wydaje miesięcznie 44 PLN na usługi telefonii ruchomej (Wykres 46), to korzystając z roamingu mógłby ściągnąć średnio ok. 2 MB danych w miesiącu, a w ofertach Mobilkinga, Aster oraz GaduAIR miesięczne wydatki nie pokryłyby nawet kosztu 1 MB. Dla porównania bardziej aktywny klient usług abonamentowych, który wydaje miesięcznie ok. 77 PLN, mógłby zrealizować ok. 3 MB transmisji danych. To wciąż mało, chociażby aby skutecznie sprawdzić pocztę elektroniczną.

Tabela 3. Różnice między detalicznym ruchem rzeczywistym a bilingowym połączeń głosowych wykonywanych (MOC) i dobieranych (MTC) w roamingu międzynarodowym

			Pre-paid		Post-paid		Special corporate	
			MOC	MTC	MOC	MTC	MOC	MTC
w eurotarifie	EU/EEA	1q '10	27,16%	8,96%	7,15%	0,32%	-	-
		2q '10	29,05%	8,76%	7,19%	0,38%	-	-
poza eurotarifą	EU/EEA	1q '10	57,51%	43,73%	22,40%	15,94%	4,93%	5,02%
	RoW		50,77%	32,12%	26,62%	12,70%	11,78%	11,84%
	EU/EEA	2q '10	65,92%	48,15%	20,08%	7,44%	4,88%	5,32%
	RoW		46,79%	54,64%	29,31%	15,67%	13,01%	13,00%

Zródło: UKE.

Znamiennym jest, iż największą świadomość ponoszonych wydatków posiadają klienci pre-paid, a więc najbardziej zorientowani na redukcję kosztów, zaś zdecydowanie mniejszą wagę do cen przywiązują klienci korporacyjni. Potwierdzają to dysproporcje między ruchem bilingowym a rzeczywistym (Tabela 3.), gdzie klienci usług przedpłaconych realizują zdecydowanie najwięcej krótkich połączeń, a zawsze płacą za pierwsze 30 sekund połączenia. Przy długich rozmowach klientów biznesowych taryfikacja za pierwsze pół minuty przestaje mieć znaczenie, a rzeczywisty czas trwania połączenia jest zbliżony do czasu staryfikowanego przez operatora.

Ze strony operatorów nadal nie widać presji konkurencyjnej, stąd też w ramach BEREC i Komisji Europejskiej trwają prace nad możliwymi do zastosowania scenariuszami administracyjnego stymulowania konkurencyjności usług po czerwcu 2012 roku, a więc kiedy obowiązujące obecnie rozporządzenie nr 544/2009 wygaśnie. Wobec małej skuteczności rozporządzenia z punktu widzenia tzw. uwalniania konkurencji, rozpatrywane są alternatywne wobec cen maksymalnych, scenariusze stymulowania rozwoju usług w roamingu w najbliższych latach.

¹⁰ Krajowe i zagraniczne wyjazdy Polaków w I kwartale 2010 roku. Badania wykonano w Instytucie Turystyki Sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na rok 2010 – temat nr 1.30.06(096) „Aktywność turystyczna Polaków”.

¹¹ <http://www.intur.com.pl/warsztat.htm> z 27.09.2010.

Spis cenników

W raporcie uwzględnione zostały ceny detaliczne z następujących taryf / cenników / ofert / promocji / regulaminów:

Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o.o. (Orange):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług w ofertach Delfin w Orange, Pelikan w Orange, Pantera w Orange (abonament i mix), obowiązuje od 20 lipca 2010 r.;*
 - biznes – *Cennik usług w ofercie Optymalnej w Orange dla Firm, obowiązuje od dnia 20 lipca 2010 roku;*
 - pre-paid – *Cennik usług w ofercie Nowe Orange Go, obowiązuje od 19 lipca 2010 r.;*
- usługi w roamingu:
 - post-paid / biznes - *Cennik usług w roamingu obowiązuje od 27 lipca 2010 roku do odwołania;*
 - pre-paid - *Cennik usług w roamingu obowiązuje od 19 lipca 2010 roku do odwołania.*

Polkomtel S.A. (Plus, Simplus, 36,6, Sami Swoi):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik świadczenia usług telekomunikacyjnych "Taryfy Syberyjskie". Oferta ważna od 01.07.2010 r.;*
 - biznes – *Cennik świadczenia usług telekomunikacyjnych "Taryfy TanioRozmowne". Oferta ważna od 01.07.2010 r.;*
 - pre-paid (Simplus) – *Cennik dla taryfy TWÓJ PROFIL, cennik ważny od 01.07.2010 roku;*
 - pre-paid (36,6) – *Cennik Taryfa PiszMów Dobowy dla Abonentów 36,6, cennik ważny od 20.07.2010 roku;*
 - pre-paid (Sami Swoi) – *Cennik usług dla Abonentów Sami Swoi;*
- usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik świadczenia usług telekomunikacyjnych "Taryfy Syberyjskie". Oferta ważna od 01.07.2010 r. + Regulamin Promocji "Pakietowa transmisja danych w roamingu w krajach Unii Europejskiej" w sieci Plus, wersja z dnia 20.07.2010 r.;*
 - biznes – *Cennik świadczenia usług telekomunikacyjnych "Taryfy TanioRozmowne". Oferta ważna od 01.07.2010 r. + Regulamin Promocji "Pakietowa transmisja danych w roamingu w krajach Unii Europejskiej" w sieci Plus, wersja z dnia 20.07.2010 r.;*
 - pre-paid (Simplus) – *Cennik dla taryfy TWÓJ PROFIL, cennik ważny od 01.07.2010 roku;*
 - pre-paid (36,6) – *Cennik Taryfa PiszMów Dobowy dla Abonentów 36,6, cennik ważny od 20.07.2010 roku;*
 - pre-paid (Sami Swoi) – *Cennik usług dla Abonentów Sami Swoi.*

Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o. (Era, Tak Tak, Heyah, tuBiedronka):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik taryf Rodzinnych. Cennik ważny od dnia 19.05.2010 r.;*
 - biznes – *Załącznik cenowy do oferty taryf Nowa Firma. Cennik ze zmianami z dnia 1.07.2010 r.;*
 - pre-paid (Tak Tak) – *Cennik taryfa Tak Tak HOT w systemie Tak Tak w sieci Era. Cennik ze zmianami z dnia 19.07.2010 r.;*
 - pre-paid (Heyah) – *Taryfa Nowa Heyah. Cennik taryfy dla Użytkowników Heyah (w tym korzystających z Równej Taryfy od 27.05.2009 r). Cennik ze zmianami z dnia 19.07.2010 r.;*
 - pre-paid (tuBiedronka) – *Cennik Usług Telekomunikacyjnych w Usłudze tuBiedronka. Cennik ważny od 01.03.2010 r. ze zmianami z dnia 19.07.2010.;*

- usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik usług dla Taryf Rodzinnych. Cennik ze zmianami z dnia 1.07.2010 r.;*
 - biznes – *Załącznik cenowy do oferty taryf Nowa Firma. Cennik ze zmianami z dnia 1.07.2010 r.;*
 - pre-paid (Tak Tak) – *Cennik taryfa Tak Tak HOT w systemie Tak Tak w sieci Era. Cennik ze zmianami z dnia 19.07.2010 r.;*
 - pre-paid (Heyah) – *Cennik usług dla Użytkowników Heyah. Cennik ze zmianami z dnia 19.07.2010 r.;*
 - pre-paid (tuBiedronka) – *Cennik Usług w ramach roamingu w Usłudze tuBiedronka. Cennik ważny od 01.07.2010 r..*

P4 Sp. z o.o. (Play, Play fresh):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik Oferty LongPlay. Cennik Usług Telekomunikacyjnych P4 Sp. z o.o. obowiązuje od 01 lipca 2010 r. do odwołania;*
 - biznes – *Cennik Oferty Firmowa. Cennik Usług Telekomunikacyjnych P4 Sp. z o.o. obowiązuje od 1 lipca 2010 r. do odwołania;*
 - pre-paid – *Cennik oferty Play Fresh. Cennik usług telekomunikacyjnych P4 sp. z o.o. obowiązuje od 20.07.2010 r. do odwołania;*
- usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik Oferty LongPlay. Cennik Usług Telekomunikacyjnych P4 Sp. z o.o. obowiązuje od 01 lipca 2010 r. do odwołania + Oferta Promocyjna "Tania transmisja danych w roamingu" obowiązuje od 1 lipca 2009 r. do odwołania;*
 - biznes – *Cennik Oferty Firmowa. Cennik Usług Telekomunikacyjnych P4 Sp. z o.o. obowiązuje od 1 lipca 2010 r. do odwołania + Oferta Promocyjna "Tania transmisja danych w roamingu" obowiązuje od 1 lipca 2009 r. do odwołania;*
 - pre-paid – *Cennik oferty Play Fresh. Cennik usług telekomunikacyjnych P4 sp. z o.o. obowiązuje od 20.07.2010 r. do odwołania + Oferta Promocyjna "Tania transmisja danych w roamingu" obowiązuje od 1 lipca 2009 r. do odwołania.*

Aspiro Sp. z o.o. (mBank mobile):

- usługi krajowe:
 - pre-paid – *Cennik usług mBank mobile, taryfa mobile. Cennik ważny od 15.07.2010;*
- usługi w roamingu:
 - pre-paid – *Cennik usług mBank mobile, taryfa mobile. Cennik ważny od 15.07.2010.*

MNI Telecom S.A. (simfonia):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług MNI Telecom S.A.. Obowiązuje od 01.09.2010 r.;*
- usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik usług MNI Telecom S.A.. Obowiązuje od 01.09.2010 r..*

MNI Mobile S.A. (Ezo mobile):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług w sieci Ezo mobile;*
- usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik usług w sieci Ezo mobile.*

MNI Mobile S.A. (Snickers mobile):

- usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług w sieci Snickers mobile;*
- usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik usług w sieci Snickers mobile.*

Mobile Entertainment Company Sp. z o.o. (Mobilking):

- o usługi krajowe:
 - pre-paid – Cennik. Cennik obowiązuje od 6 lipca 2009;
- o usługi w roamingu:
 - pre-paid – Cennik. Cennik obowiązuje od 6 lipca 2009.

CP Telecom Sp. z o.o. (Carrefour Mova):

- o usługi krajowe:
 - pre-paid – Cennik usług w ofercie Carrefour Mova na Kartę. Cennik obowiązuje od dnia 26 lipca 2010 roku + Regulamin oferty "transmisja danych i pakietowej transmiji danych w sieci Mova na kartę" ("Regulamin"), trwa od dnia 15.09.2010 r. do odwołania;
- o usługi w roamingu:
 - pre-paid – Cennik usług w ofercie Carrefour Mova na Kartę. Cennik obowiązuje od dnia 26 lipca 2010 roku.

Cyfrowy Polsat S.A.:

- o usługi krajowe:
 - post-paid – Cennik usług telekomunikacyjnych w ofercie abonamentowej Cyfrowego Polsatu. Cennik ważny jest od 26 października 2009 r.;
 - pre-paid – Cennik usług telekomunikacyjnych w ofercie przedpłaconej Cyfrowego Polsatu. Cennik ważny jest od 20 lipca 2010 r.;
- o usługi w roamingu:
 - post-paid / pre-paid – Cennik usług w roamingu międzynarodowym w ofercie Cyfrowego Polsatu. Cennik obowiązuje od dnia 01.07.2010 r. do odwołania..

Aster Sp. z o.o.:

- o usługi krajowe:
 - post-paid – Zestawienie cenników usług świadczonych przez ASTER Sp. z o.o. na obszarze województwa mazowieckiego. Cennik świadczenia usług telefonii komórkowej Pakietu L obowiązuje od dnia 1 lipca 2009 r.;
- o usługi w roamingu:
 - post-paid – Zestawienie cenników usług świadczonych przez ASTER Sp. z o.o. na obszarze województwa mazowieckiego. Cennik świadczenia usług telefonii komórkowej niezależnych od Pakietu obowiązuje od dnia 1 lipca 2010 r..

Crowley Data Poland Sp. z o.o. (CROWLEY TeleMobile):

- o usługi krajowe:
 - biznes – Załącznik nr 2. Cennik usługi Crowley TeleMobile do Umowy o Świadczenie Usług Telekomunikacyjnych. Cennik obowiązuje od 1 lipca 2010 r. + promocja "Siedemnastka" (na połączenia głosowe);
- o usługi w roamingu:
 - biznes – Załącznik nr 2. Cennik usługi Crowley TeleMobile do Umowy o Świadczenie Usług Telekomunikacyjnych. Cennik obowiązuje od 1 lipca 2010 r..

Netia S.A. (Netia Mobile):

- o usługi krajowe:
 - biznes – Cennik usług Netia Mobile. Cennik obowiązuje od 1 lipca 2010 r.;
- o usługi w roamingu:
 - biznes – Cennik usług Netia Mobile. Cennik obowiązuje od 1 lipca 2010 r. + Szczegółowe Warunki Promocji „Tania transmisja danych w Unii Europejskiej”. Promocja trwa od dnia 1.07.2010 r. do odwołania.

GG Network S.A. (GaduAIR):

- o usługi krajowe:
 - pre-paid – Cennik usług pre-paid telefonii komórkowej GaduAIR. Cennik ważny od 01.07.2010;

- o usługi w roamingu:
 - pre-paid – *Cennik usług pre-paid telefonii komórkowej GaduAIR. Cennik ważny od 01.07.2010.*

CenterNet S.A. (CenterNet mobile):

- o usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług CenterNet mobile, Cennik ważny jest od 1 lipca 2009 r.;*

CenterNet S.A. (wRodzinie):

- o usługi krajowe:
 - pre-paid – *Cennik usług prepaid wRodzinie. Cennik ważny jest od 1 lipca 2010 r.;*
- o usługi w roamingu:
 - pre-paid – *Cennik usług prepaid wRodzinie. Cennik ważny jest od 1 lipca 2010 r..*

Mobyland Sp. z o.o.:

- o usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Mobyland Sp. z o.o. Cennik obowiązuje od dnia 1 lipca 2010 roku.*

Telefonia DIALOG S.A. (diallo):

- o usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik usług Diallo, oferta indywidualna. Cennik nr 2009/12/KOM/2010/09/04 obowiązujący od dnia 01.09.2010r.;*
 - biznes – *Cennik usług Diallo, oferta biznes. Cennik nr 2009/12/KOM-B/2010/09/4 obowiązujący od dnia 01.09.2010r.;*
 - pre-paid – *Cennik usług Halo Diallo. Cennik nr 2009/12/KOM-K/2010/07/3 obowiązujący od dnia 1.07.2010r.;*
- o usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik usług Diallo, oferta indywidualna. Cennik nr 2009/12/KOM/2010/09/04 obowiązujący od dnia 01.09.2010r.;*
 - biznes – *Cennik usług Diallo, oferta biznes. Cennik nr 2009/12/KOM-B/2010/09/4 obowiązujący od dnia 01.09.2010r.;*
 - pre-paid – *Cennik usług Halo Diallo. Cennik nr 2009/12/KOM-K/2010/07/3 obowiązujący od dnia 1.07.2010r..*

INEA S.A.:

- o usługi krajowe:
 - post-paid – *Cennik Dostawcy usług - USŁUGI TELEFONII MOBILNEJ. Cennik obowiązuje od 1 lipca 2010 r.;*
- o usługi w roamingu:
 - post-paid – *Cennik Dostawcy usług - USŁUGI TELEFONII MOBILNEJ. Cennik obowiązuje od 1 lipca 2010 r..*

Spis tabel

Tabela 1. Stawki za usługi w roamingu regulowanym (bez VAT).....	4
Tabela 2. Krotność ceny usługi inicjowanej w roamingu wobec inicjowanej w kraju (na podstawie przykładowych ofert operatorów, z rozdziału 5)	44
Tabela 3. Różnice między detalicznym ruchem rzeczywistym a bilingowym połączeń głosowych wykonywanych (MOC) i dobieranych (MTC) w roamingu międzynarodowym.....	51

Spis wykresów

Wykres 1. Dynamika hurtowego ruchu połączeń głosowych inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	6
Wykres 2. Dynamika hurtowego ruchu wiadomości SMS inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	7
Wykres 3. Dynamika hurtowego ruchu transmisji danych realizowanej z sieci polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	7
Wykres 4. Dynamika hurtowego przychodu z połączeń głosowych inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	8
Wykres 5. Dynamika hurtowego przychodu z wiadomości SMS inicjowanych w sieciach polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	8
Wykres 6. Dynamika hurtowego przychodu z transmisji danych realizowanej z sieci polskich operatorów w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	9
Wykres 7. Średnie stawki hurtowe za połączenia głosowe inicjowane w Polsce w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	9
Wykres 8. Średnie stawki hurtowe za wiadomości SMS inicjowane w Polsce w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	10
Wykres 9. Średnie stawki hurtowe za transmisję danych w Polsce w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	10
Wykres 10. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych wykonywanych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	14
Wykres 11. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych odbieranych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	14
Wykres 12. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych wykonywanych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE.....	16
Wykres 13. Dynamika detalicznego ruchu połączeń głosowych odbieranych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE.....	16
Wykres 14. Dynamika detalicznego ruchu wiadomości SMS wysyłanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	17
Wykres 15. Dynamika detalicznego ruchu transmisji danych realizowanej przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	17
Wykres 16. Dynamika detalicznego ruchu transmisji danych realizowanej przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10..	18

Wykres 17. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych wykonywanych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	18
Wykres 18. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych odbieranych w eurotaryfie przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	19
Wykres 19. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych wykonywanych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE.....	20
Wykres 20. Dynamika detalicznych przychodów z połączeń głosowych odbieranych poza eurotaryfą przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10. Źródło: UKE.....	20
Wykres 21. Dynamika detalicznych przychodów z wiadomości SMS wysyłanych przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	21
Wykres 22. Dynamika detalicznych przychodów z transmisji danych realizowanej przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	21
Wykres 23. Dynamika detalicznych przychodów z transmisji danych realizowanej przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	22
Wykres 24. Średnie stawki detaliczne za połączenia głosowe realizowane przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	22
Wykres 25. Średnie stawki detaliczne za połączenia głosowe realizowane przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10..	23
Wykres 26. Średnie stawki detaliczne za połączenia głosowe realizowane przez specjalnych klientów biznesowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	23
Wykres 27. Średnie stawki detaliczne za wiadomości SMS wysyłane przez klientów polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10	24
Wykres 28. Średnie stawki detaliczne za transmisję danych realizowaną przez klientów usług przedpłaconych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10.....	24
Wykres 29. Średnie stawki detaliczne za transmisję danych realizowaną przez klientów abonamentowych polskich sieci w roamingu międzynarodowym w okresie 1q '10 – 2q '10..	25
Wykres 30. Ceny połączeń głosowych inicjowanych przez indywidualnych klientów abonamentowych	29

Wykres 31. Ceny połączeń głosowych inicjowanych przez biznesowych klientów abonamentowych	30
Wykres 32. Ceny połączeń głosowych inicjowanych przez klientów usług przedpłaconych ..	31
Wykres 33. Ceny połączeń głosowych odbieranych przez indywidualnych klientów abonamentowych	32
Wykres 34. Ceny połączeń głosowych odbieranych przez biznesowych klientów abonamentowych	33
Wykres 35. Ceny połączeń głosowych odbieranych przez klientów usług przedpłaconych ...	34
Wykres 36. Ceny wiadomości SMS wysyłanych przez indywidualnych klientów abonamentowych	35
Wykres 37. Ceny wiadomości SMS wysyłanych przez biznesowych klientów abonamentowych	36
Wykres 38. Ceny wiadomości SMS wysyłanych przez klientów usług przedpłaconych.....	37
Wykres 39. Ceny wiadomości MMS wysyłanych przez indywidualnych klientów abonamentowych	38
Wykres 40. Ceny wiadomości MMS wysyłanych przez biznesowych klientów abonamentowych	39
Wykres 41. Ceny wiadomości MMS wysyłanych przez klientów usług przedpłaconych	40
Wykres 42. Ceny transmisji danych realizowanej przez indywidualnych klientów abonamentowych	41
Wykres 43. Ceny transmisji danych realizowanej przez biznesowych klientów abonamentowych	42
Wykres 44. Ceny transmisji danych realizowanej przez klientów usług przedpłaconych.....	43
Wykres 45. Minimalne, średnie oraz maksymalne ceny detaliczne usług w ofertach krajowych i w roamingu	47
Wykres 46. Średnia miesięczna opłata za korzystanie z telefonu komórkowego (w PLN; n podano dla każdej opcji z osobna)	50